

Raportul special

Sistemul de control pentru produsele ecologice s-a îmbunătățit, dar persistă unele provocări

[prezentat în temeiul articolului 287 alineatul (4) al doilea paragraf TFUE]



CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

CUPRINS

| | Puncte |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| Glosar | |
| Sinteză | I-VII |
| Introducere | 1-23 |
| Sistemele de control privind producția ecologică ale UE | 5-14 |
| O piață aflată în creștere rapidă | 15-18 |
| Sprijinul financiar pentru producția ecologică în UE | 19 |
| Cadrul juridic al UE pentru producția ecologică | 20-23 |
| Sfera și abordarea auditului | 24-28 |
| Observații | 29-89 |
| Supravegherea sistemului de control pentru produsele ecologice obținute în UE s-a îmbunătățit | 29-49 |
| Monitorizarea de către Comisie a sistemelor de control în statele membre s-a îmbunătățit | 30-35 |
| Au fost abordate multe deficiențe în ceea ce privește supravegherea organismelor de control de către statele membre | 36-47 |
| Schimbul de informații s-a îmbunătățit, dar acesta ar putea fi mai rapid și mai cuprinzător | 48-49 |
| Provocarea reprezentată de supravegherea sistemului de control pentru produsele ecologice importate a fost parțial îndeplinită | 50-80 |
| Comisia a început efectuarea de audituri în afara UE, dar cele mai multe organisme de control echivalente nu au fost auditate până în prezent | 54-64 |
| Schimbul de informații s-a îmbunătățit, dar Comisia ar putea utiliza aceste informații mai bine și mai rapid | 65-71 |
| Asigurarea de către Comisie a respectării normelor a fost un proces dificil și îndelungat, dar modificările prevăzute ale normelor sunt menite să facă acest proces mai rapid și mai eficace | 72-74 |
| Deficiențe în ceea ce privește controalele efectuate de statele membre cu privire la importurile de produse ecologice | 75-80 |

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| Deși persistă anumite deficiențe, trasabilitatea s-a îmbunătățit | 81-89 |
| Trasabilitatea s-a îmbunătățit în interiorul UE, dar nu toți producătorii puteau fi identificați | 84-88 |
| Exercițiul de trasabilitate efectuat de Curte a evidențiat probleme legate de etichetare și de certificate | 89 |
| Concluzii și recomandări | 90-98 |

Anexă – Evaluarea nivelului de punere în aplicare a recomandărilor cuprinse în Raportul special nr. 9/2012

Răspunsurile Comisiei

GLOSAR

Autoritate competentă: autoritatea centrală a unui stat membru (sau a unei țări terțe) competentă să organizeze controale oficiale în domeniul producției ecologice, sau orice altă autoritate căreia i s-a conferit competența respectivă.

Echivalent: capabil să îndeplinească aceleași obiective și principii prin aplicarea unor norme care garantează același nivel de asigurare a conformității.

OFIS: Sistemul de informații privind agricultura ecologică – sistemul informatic al Comisiei pentru tratarea informațiilor provenite din agricultura ecologică. Acesta permite (a) schimbul electronic de date între statele membre ale UE, Norvegia, Islanda și Comisie; și (b) diseminarea datelor publice către cetățenii și operatorii europeni.

Operator: persoană fizică sau juridică ce produce, depozitează, prelucrează, transportă, exportă sau importă produse ecologice.

Organism de acreditare: organism public sau privat care acordă o recunoaștere oficială a competenței unui organism de control de a efectua activități de testare și de certificare a unor terțe părți conform standardelor din domeniul producției ecologice.

Organism de control echivalent: organism de control care își desfășoară activitatea într-o țară terță care este recunoscută de Comisie ca aplicând norme de producție ecologică și măsuri de control echivalente cu cele aplicate în UE.

Organism de control: terță parte independentă privată sau organizație administrativă publică a unui stat membru (denumită în legislație și „autoritate de control”), care desfășoară activități de inspecție și de certificare în domeniul producției ecologice.

TRACES: Sistemul de control al comerțului și de expertiză (*TRAdE Control and Expert System*) – instrument de gestionare online al Comisiei care centralizează toate cerințele sanitare referitoare la comerțul intra-UE și la importurile de animale, de material seminal și de embrioni, precum și de produse alimentare. TRACES a fost instituit prin Decizia 2004/292/CE a Comisiei în conformitate cu Directiva 90/425/CEE a Consiliului.

Țară terță echivalentă: țară terță recunoscută de Comisie ca aplicând norme de producție ecologică și măsuri de control echivalente cu cele aplicate în UE.

SINTEZĂ

I. Principalele obiective ale unui cadru la nivelul UE pentru producția ecologică sunt o mai bună protecție a intereselor consumatorilor, asigurarea unei concurențe loiale între producători și facilitarea liberei circulații a produselor ecologice în UE. Sistemul de control pentru produsele ecologice este stabilit în regulamentele UE. Scopul acestuia este să le ofere consumatorilor încrederea că atunci când cumpără produse ecologice, normele UE – sau norme echivalente – au fost aplicate în fiecare etapă a lanțului de aprovizionare. Acest lucru ar trebui să fie valabil indiferent dacă produsele sunt obținute în UE sau sunt importate.

II. În iunie 2012, Curtea a publicat Raportul special nr. 9/2012 privind sistemul de control care reglementează producția, procesarea, distribuția și importurile de produse ecologice. Pentru a evalua dacă Comisia a remediat deficiențele identificate în raportul Curții, aceasta a efectuat un audit de urmărire subsecventă. În plus, Curtea a acoperit regimurile de import pentru produsele ecologice la o scară mai largă. Ea a constatat că sistemul de control se îmbunătățise față de situația existentă la data auditului său anterior și că recomandările sale fuseseră în general puse în aplicare, dar că persistau unele provocări.

III. Pentru produsele ecologice obținute în UE – care constituie cea mai mare parte a consumului la nivelul UE – atât Comisia, cât și statele membre au remediat multe dintre deficiențele identificate în raportul anterior al Curții. După raportul Curții din 2012, Comisia și-a reluat vizitele de audit în statele membre și, până în prezent, a efectuat vizite în majoritatea dintre acestea. Autoritățile competente din statele membre care au făcut obiectul auditului Curții au luat măsuri pentru a-și îmbunătăți sistemele de control. Unele dintre acestea au remediat deficiențele constatate ultima dată prin modificări ale cadrului juridic, altele printr-o mai bună coordonare cu organismele de acreditare sau prin orientări mai bune pentru supravegherea organismelor de control. Curtea a identificat totuși o serie de deficiențe legate de constatările sale anterioare. De asemenea, aceasta a constatat că recurgerea la măsuri de asigurare a respectării normelor nu fusese încă armonizată la nivelul întregii UE și că raportarea în statele membre era uneori lentă și incompletă.

IV. O parte mai mică din produsele alimentare ecologice consumate în UE provine din importuri. Organisme de control echivalente care își desfășoară activitatea în țări terțe

certifică peste 80 % din produsele ecologice importate în UE. Restul de produse sunt importate dintr-un număr limitat de țări terțe considerate ca având standarde echivalente. Auditurile desfășurate de Comisie începând cu 2012 au acoperit majoritatea țărilor terțe echivalente. De asemenea, Comisia a început să viziteze organisme de control echivalente și a examinat activitățile desfășurate de acestea la fața locului în țări terțe. Până în prezent, au fost acoperite sistemele aplicabile pentru aproximativ o treime din importurile certificate de către organismele de control echivalente.

V. Curtea a constatat că Comisia abia a început să exploreze, în vederea supravegherii importurilor de produse ecologice, posibilele sinergii cu autoritățile competente ale altor piețe importatoare semnificative pentru aceste produse, precum și cu activitatea desfășurată de organismele de acreditare. În ceea ce privește sistemul de control pentru importuri, atunci când Comisia identifică probleme, procesul necesar pentru a remedia situația poate fi unul dificil și îndelungat, dar au fost introduse norme noi pentru ca asigurarea respectării lor să fie mai rapidă și mai eficace. La nivelul statelor membre, Curtea a identificat deficiențe în ceea ce privește controalele efectuate cu privire la loturile care intră pe teritoriul acestora și a constatat că verificările efectuate de organismele de control cu privire la importatori erau în continuare incomplete.

VI. Curtea a efectuat din nou un exercițiu de trasabilitate, urmărind traseul documentelor înapoi, de la comerciantul cu amănuntul până la producător. Rezultatele arată o îmbunătățire față de situația existentă la data auditului anterior, în special în UE. Trasabilitatea până la producătorul agricol nu a fost însă posibilă pentru toate produsele.

VII. Curtea formulează recomandări privind remedierea deficiențelor rămase, identificate în statele membre pentru produsele care provin din UE, privind îmbunătățirea supravegherii, printr-o mai bună cooperare, a produselor ecologice importate și privind efectuarea unor controale de trasabilitate mai cuprinzătoare.

INTRODUCERE

1. În iunie 2012, Curtea a publicat Raportul special nr. 9/2012 referitor la sistemul de control care reglementează producția, procesarea, distribuția și importurile de produse ecologice. Pentru a evalua dacă Comisia a remediat deficiențele identificate în raportul respectiv, Curtea a urmărit situația acțiunilor întreprinse în urma auditului său, acoperind la o scară mai largă regimurile de import pentru produsele ecologice.
2. Producția ecologică este „un sistem global de gestionare agricolă și de producție alimentară care combină cele mai bune practici de mediu și de acțiune climatică, un nivel înalt al biodiversității, conservarea resurselor naturale și aplicarea unor standarde înalte privind bunăstarea animalelor și a unor standarde de producție ridicate care îndeplinesc cerințele tot mai multor consumatori, care doresc produse obținute cu ajutorul unor substanțe și procese naturale”¹. Produsele ecologice includ produse alimentare prelucrate sau neprelucrate, băuturi, precum și hrană pentru animale și semințe. Sectorul producției ecologice include producători din sectorul agricol și din cel al acvaculturii, precum și furnizori ai acestora, producători și distribuitori de produse alimentare.
3. În 1991, un regulament al Consiliului a introdus, la nivelul UE, un cadru pentru producția ecologică împreună cu un sistem de control și certificare². Înainte de această dată, producția ecologică în UE fusese definită prin mai multe standarde emise de către asociații ecologice în diferitele state membre. Principalele obiective ale cadrului la nivelul UE erau

¹ Considerentul 1 al Regulamentului (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului (JO L 150, 14.6.2018, p. 1), care a modificat parțial considerentul 1 al Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, precum și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2092/91 (JO L 189, 20.7.2007, p. 1).

² Regulamentul (CEE) nr. 2092/91 al Consiliului din 24 iunie 1991 privind metoda de producție agricolă ecologică și indicarea acestora pe produsele agricole și alimentare (JO L 198, 22.7.1991, p. 1).

o mai bună protecție a intereselor consumatorilor, asigurarea unei concurențe loiale între producători și facilitarea liberei circulații a produselor ecologice în UE.

4. Nu există niciun test științific pentru a stabili dacă un produs este ecologic.

„[M]enținerea și justificarea încrederii consumatorilor în produsele etichetate ca ecologice”³ depinde de capacitatea sistemului de control și certificare de a reduce probabilitatea ca operatorii să nu respecte standardele relevante.

Sistemele de control privind producția ecologică ale UE

5. Sigla UE (a se vedea **figura 1**) arată că un produs a fost obținut în conformitate cu standardele relevante ale UE, fiind supus unui sistem de control și certificare. În cazul produselor prelucrate, aceasta înseamnă că cel puțin 95 % dintre ingredientele agricole sunt ecologice. Alături de noua siglă a UE pentru producția ecologică, este afișat numărul de cod al organismului de control, precum și o mențiune dacă materiile prime agricole care compun produsul au fost cultivate în UE sau în afara UE (sau ambele).

Figura 1 – Sigla UE pentru producția ecologică



Sursa: Regulamentul (UE) nr. 271/2010 al Comisiei din 24 martie 2010.

6. Operatorii individuali din diferite etape ale lanțului de aprovizionare au instituite proceduri proprii pentru produsele ecologice, variind de la simple controale până la procese

³ Considerentul 3 al Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, precum și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2092/91 (JO L 189, 20.7.2007, p. 1).

foarte complexe. Acestea sunt elementele de bază pentru a se asigura faptul că produsele etichetate în final cu sigla UE ca fiind ecologice respectă în mod efectiv standardele.

7. UE a instituit un sistem de control ce implică organisme care efectuează controale la nivelul operatorilor individuali. Printre aceste controale se numără inspecțiile fizice realizate la unitățile de producție sau de prelucrare, verificarea documentelor contabile și prelevarea de probe din produsele finale, din produsele recoltate, de frunze sau de probe de sol în vederea testării lor pentru a se stabili dacă s-au utilizat sau nu substanțe neautorizate.

Organismele de control menționate sunt un element central al tuturor sistemelor de control și certificare ecologică. Operatorii plătesc pentru certificatele eliberate de organismele de control.

8. Pentru produsele obținute în UE se aplică sisteme de control diferite față de cele care se aplică pentru produsele importate. Comisia joacă un rol central în toate aceste sisteme prin supravegherea atât a sistemelor de control ale statelor membre, cât și a actorilor implicați în diferitele regimuri de import.

Sistemul de control pentru produsele obținute în UE

9. Statele membre pot alege să instituie un sistem de control și certificare care poate fi privat, public sau o combinație între cele două forme. Majoritatea statelor membre au aprobat organisme de control private. Cinci state membre au desemnat organisme de control publice, denumite în legislație „autorități de control”, iar două au ales un sistem mixt. În întreaga UE, au fost aprobate aproximativ 250 de organisme de control și de autorități de control publice⁴. În prezentul raport, acestea sunt denumite în mod colectiv „organisme de control”.

⁴ DG AGRI: Lista organismelor de control și a autorităților de control din sectorul ecologic la 14.8.2018.

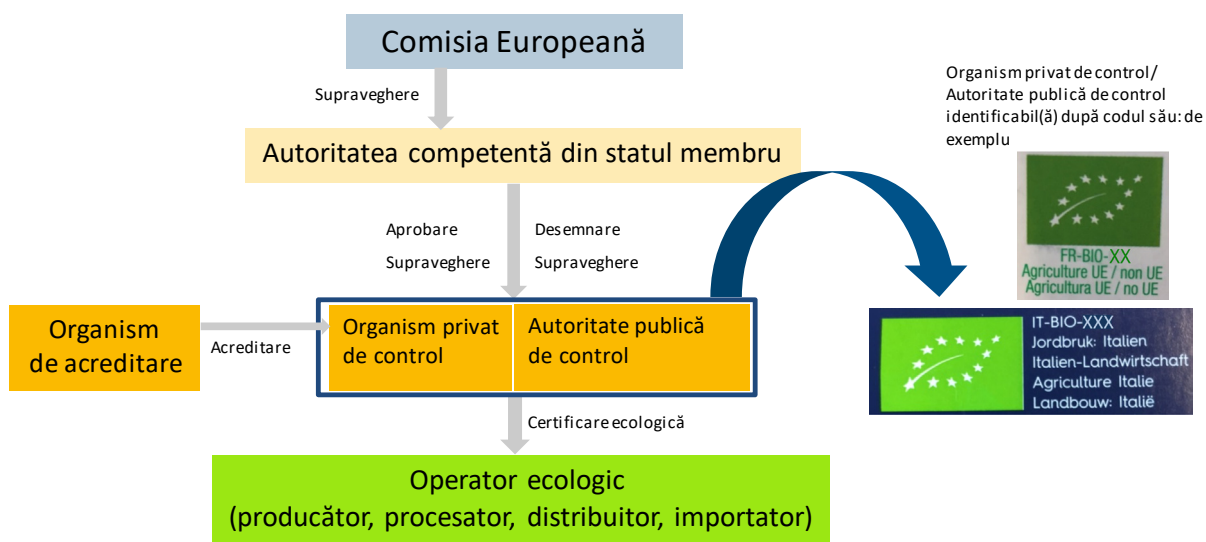
A se vedea:

http://ec.europa.eu/agriculture/ofis_public/r8/ctrl_r8.cfm?targetUrl=home&lang=ro

10. Statele membre trebuie să desemneze una sau mai multe autorități competente responsabile cu aprobarea și supravegherea organismelor de control și cu aplicarea unei serii de măsuri de asigurare a respectării normelor (inclusiv sancțiuni) dacă este necesar.

11. Organismele de control private trebuie să fie acreditate în conformitate cu cea mai recentă versiune a standardului ISO IEC 17065:2012. Verificările efectuate de organismele de acreditare au ca obiect competența tehnică, independența, imparțialitatea și integritatea profesională a organismelor de control. Autoritățile publice de control nu necesită acreditare (a se vedea **figura 2** pentru o prezentare schematică).

Figura 2 – Sistemul de control pentru produsele obținute în UE



Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Sistemul de control pentru produsele importate în UE

Tările terțe echivalente

12. UE a recunoscut mai multe țări terțe ca având norme echivalente și sisteme de control echivalente pentru producția ecologică. Autoritățile competente din țările terțe echivalente sunt responsabile pentru garantarea faptului că produsele ecologice sunt obținute și operatorii sunt controlați în conformitate cu standardele din țările respective. Comisia are dreptul de a efectua controale oficiale pentru a verifica echivalența cu normele UE a legislației și a sistemelor din țările terțe respective.

Organismele de control echivalente

13. Produsele importate din alte țări decât țările terțe echivalente și decât țările AELS⁵ trebuie să fie obținute și verificate în conformitate cu standarde echivalente cu normele UE. În acest scop, Comisia aprobă organisme de control private sau autorități de control publice care certifică operatorii ecologici din afara UE; în prezentul raport, acestea sunt denumite „organisme de control echivalente”.

14. În cazul organismelor de control echivalente, Comisia acționează în calitate de autoritate competentă, ceea ce înseamnă că este responsabilă nu doar pentru aprobarea acestor organisme de control, ci și pentru supravegherea lor și, dacă este necesar, pentru retragerea aprobării. Comisia supraveghează aceste organisme de control prin examinarea rapoartelor lor anuale și a rapoartelor de evaluare emise de organismul de acreditare a acestora. De asemenea, Comisia poate efectua vizite de audit pentru a analiza performanța organismelor de control.

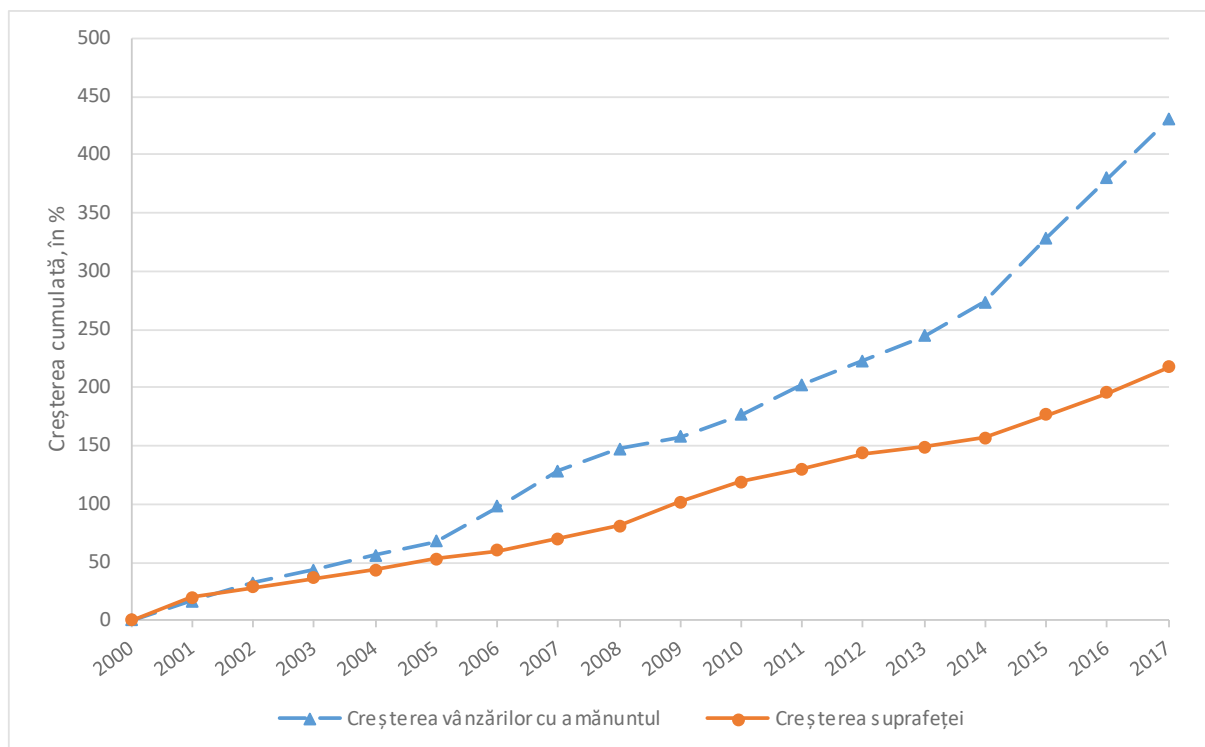
O piață aflată în creștere rapidă

15. Sectorul ecologic al UE s-a dezvoltat rapid în ultimii ani, în ceea ce privește suprafața agricolă implicată, numărul de operatori și cota sa de piață. Suprafața totală a terenurilor agricole utilizate pentru agricultură ecologică în UE a crescut de la 9,1 milioane de hectare în 2010 la 12 milioane de hectare în 2016, ceea ce reprezintă o creștere de 33 %. În 2016, proporția de terenuri agricole din UE destinate producției ecologice a fost de 6,7 %. În aceeași perioadă, valoarea vânzărilor cu amănuntul de produse ecologice a crescut de la 18,1 miliarde de euro la 30,7 miliarde de euro, ceea ce reprezintă o creștere de 69 %⁶ (a se vedea ***figura 3***).

⁵ Norvegia și Islanda sunt singurele două țări AELS care aplică legislația UE privind producția ecologică. Relațiile lor cu UE sunt reglementate de Acordul privind Spațiul Economic European (SEE) și producția ecologică intră în domeniul de aplicare al acestui acord. În consecință, produsele ecologice din Norvegia și din Islanda pot circula liber în UE.

⁶ <https://statistics.fibl.org/europe/key-indicators-europe.html>

Figura 3 – Europa: Creșterea cumulată a suprafeței utilizate pentru agricultura ecologică și a vânzărilor cu amănuntul în perioada 2000-2017



*Sursa: Sondajele FiBL-AMI (2006-2018): Institutul de Cercetare pentru Agricultura Ecologică (FiBL – *Forschungsinstitut für biologischen Landbau*), Frick, Elveția.*

16. Nu există date statistice consolidate privind produsele ecologice importate din afara UE. Unele state membre pun la dispoziție date privind cota de piață a importurilor de produse ecologice. De exemplu, în 2017, Franța, care este a doua mare piață a UE, a importat din țări din afara UE aproximativ 15 % din toate produsele ecologice consumate în țară⁷.

17. Comerțul cu produse ecologice, aflat în creștere la nivel mondial, implică transportul pe distanțe lungi atât al produselor obținute pe plan intern, cât și al celor obținute pe plan extern. „Ecologic” nu este sinonim cu „local”, deși noul regulament privind producția

⁷ <http://www.agencebio.org/le-marche-de-la-bio-en-france>.

ecologică include obiectivul privind „încuraj[area] circuitel[or] scurte de distribuție și a producți[ei] local[e]”⁸.

18. Prețurile pe care consumatorii le plătesc pentru produsele ecologice sunt mai mari decât cele ale produselor convenționale, uneori în mod semnificativ. Diferența de preț este influențată atât de cererea din partea consumatorilor, cât și de diferențele legate de costurile de prelucrare și de distribuție. Primele de preț raportate variază în mod semnificativ de la un studiu la altul și de la un produs alimentar la altul, iar producătorii beneficiază numai de o parte din aceste prime.

Srijinul financiar pentru producția ecologică în UE

19. Fermierii care practică agricultura ecologică în UE pot beneficia de sprijin financiar specific în cadrul politicii de dezvoltare rurală a UE. Acesta completează sprijinul plătit tuturor fermierilor care practică agricultura ecologică în UE (în special cel plătit prin schema de plată de bază sau prin schema de plată unică pe suprafață și plățile pentru înverzire – pentru care fermierii care practică agricultura ecologică se califică în mod automat). Plata specifică acordată fermierilor care practică agricultura ecologică constă în valoarea combinată a sprijinului din partea UE și a celui național per hectar care variază în funcție de statul membru. Între 2015 și 2018, subvențiile UE s-au ridicat la 700 de milioane de euro în medie pe an.

Cadrul juridic al UE pentru producția ecologică

20. Regulamentul din 2007 al Consiliului privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice⁹ reglementează cadrul juridic actual. Acesta acoperă toate etapele lanțului de aprovizionare ecologică, și anume sectorul zootehnic și sectorul acvaculturii,

⁸ Considerentul 17 al Regulamentului (UE) 2018/848.

⁹ Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului.

prelucrarea produselor alimentare, distribuția și vânzarea cu amănuntul¹⁰. Norme mai detaliate sunt cuprinse în două regulamente de punere în aplicare¹¹.

21. În martie 2014, Comisia a prezentat un nou plan de acțiune al UE privind producția ecologică și o propunere legislativă pentru un nou set de norme privind producția ecologică. Noul Regulament al Consiliului privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice¹² a fost publicat în iunie 2018. Aceste norme noi se vor aplica începând cu ianuarie 2021. Până atunci, Comisia va lucra în cooperare cu statele membre și cu părțile interesate relevante pentru a finaliza și publica acte delegate și regulamente de punere în aplicare.

22. Pe lângă legislația specifică privind producția ecologică, alimentele ecologice trebuie să fie în conformitate cu legislația alimentară generală¹³. Producția ecologică intră în domeniul de aplicare al Regulamentului privind controalele oficiale¹⁴, care a fost modificat recent¹⁵.

¹⁰ JO L 189, 20.7.2007, p. 1.

¹¹ Regulamentul (CE) nr. 889/2008 al Comisiei din 5 septembrie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice în ceea ce privește producția ecologică, etichetarea și controlul (JO L 250, 18.9.2008, p. 1) și

Regulamentul (CE) nr. 1235/2008 al Comisiei din 8 decembrie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului în ceea ce privește regimul de import al produselor ecologice din țări terțe (JO L 334, 12.12.2008, p. 25).

¹² Regulamentul (UE) 2018/848.

¹³ Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare (JO L 31, 1.2.2002, p. 1).

¹⁴ Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind controalele oficiale efectuate pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate animală și de bunăstare a animalelor (JO L 165, 30.4.2004, p. 1).

¹⁵ Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 999/2001, (CE) nr. 396/2005, (CE) nr. 1069/2009, (CE) nr. 1107/2009, (UE) nr. 1151/2012,

Majoritatea articolelor din acest nou regulament se vor aplica începând cu 14 decembrie 2019.

23. Statele membre ale UE, Islanda și Norvegia monitorizează nivelurile de reziduuri de pesticide din probele de produse alimentare și transmit rezultatele monitorizării efectuate la EFSA (Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară). Un raport recent¹⁶ care acoperă eșantioane din 2013, 2014 și 2015 concluzionează că, în ansamblu, 44 % din eșantioanele de produse alimentare obținute în mod convențional conțineau unul sau mai multe reziduuri cuantificabile, în timp ce în produsele alimentare ecologice frecvența eșantioanelor în care se regăseau reziduuri de pesticide măsurabile era de șapte ori mai mică (6,5 % din eșantioanele de produse alimentare ecologice; a se vedea, de asemenea, **punctele 46 și 47**). Curtea de Conturi Europeană a publicat recent un raport special referitor la politica UE în materie de siguranță alimentară¹⁷, punând accentul pe pericolele chimice.

SFERA ȘI ABORDAREA AUDITULUI

24. Pe baza rezultatelor din raportul special anterior al Curții, publicat în 2012, Comisia și-a evaluat riscul legat de sistemul de control pentru produsele ecologice ca fiind mai ridicat. În special, Comisia a evaluat riscul reputațional legat de sistemul de control pentru produsele importate ca fiind „critic”. În 2013 și 2014, ea a redus treptat acest nivel de risc. Pentru a examina dacă Comisia a remediat deficiențele identificate și pentru a oferi recomandări înainte ca noul cadru de reglementare să fie definit în întregime (a se vedea **punctul 21**),

(UE) nr. 652/2014, (UE) 2016/429 și (UE) 2016/2031 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 1/2005 și (CE) nr. 1099/2009 ale Consiliului și a Directivelor 98/58/CE, 1999/74/CE, 2007/43/CE, 2008/119/CE și 2008/120/CE ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 854/2004 și (CE) nr. 882/2004 ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Directivelor 89/608/CEE, 89/662/CEE, 90/425/CEE, 91/496/CEE, 96/23/CE, 96/93/CE și 97/78/CE ale Consiliului și a Deciziei 92/438/CEE a Consiliului (Regulamentul privind controalele oficiale) (JO L 95, 7.4.2017, p. 1).

¹⁶ *Monitoring data on pesticide residues in food: results on organic versus conventionally produced food* (Datele de monitorizare a reziduurilor de pesticide din alimente: rezultatele privind produsele alimentare ecologice în comparație cu cele privind produsele alimentare obținute în mod convențional), EFSA (<http://www.efsa.europa.eu/publications>).

¹⁷ Raportul special nr. 02/2019, intitulat „Pericolele chimice din hrana noastră: politica UE în materie de siguranță alimentară ne protejează, dar se confruntă cu provocări”.

Curtea a hotărât să urmărească punerea în aplicare a recomandărilor formulate în urma auditului său anterior, inclusiv să acopere la o scară mai largă regimurile de import pentru produsele ecologice. În acest context, întrebarea principală de audit a fost următoarea: „În prezent, consumatorii pot avea o încredere mai mare în sistemele de control pentru produsele ecologice?”

25. Pentru a răspunde la întrebarea principală, Curtea a adresat, în primul rând, întrebarea dacă sistemul de control pentru produsele ecologice obținute în UE oferă în prezent mai multe garanții pentru consumatori. Curtea s-a concentrat pe îmbunătățirile introduse de Comisie și de statele membre începând din 2012. În special, Curtea a analizat monitorizarea de către Comisie a sistemelor de control ale statelor membre, supravegherea organismelor de control de către statele membre și schimbul de informații între diferitele organisme și autorități.

26. În al doilea rând, Curtea a adresat întrebarea dacă sistemul de control pentru produsele ecologice importate în UE oferă în prezent mai multe garanții pentru consumatori. Curtea a examinat cele două regimuri de import aflate în prezent în vigoare pentru produsele ecologice, precum și procedurile Comisiei și modul în care aceasta și-a îndeplinit atribuțiile de supraveghere.

27. În al treilea rând, Curtea a urmărit punerea în aplicare a recomandărilor formulate în raportul său din 2012 prin efectuarea unui exercițiu de trasabilitate a produselor ecologice, ale cărui rezultate sunt prezentate în secțiunea finală.

28. Curtea a efectuat auditul în perioada decembrie 2017-iulie 2018, colectând probe de audit din următoarele surse:

- Analize documentare și interviuri cu membri ai personalului din cadrul a două direcții generale ale Comisiei Europene: DG Agricultură și Dezvoltare Rurală (DG AGRI) și DG Sănătate și Siguranță Alimentară (DG SANTE).
- Analiză documentară și videoconferințe cu reprezentanți ai celor șase state membre vizitate de Curte pentru Raportul special nr. 9/2012: Germania (Renania de Nord-

Westfalia), Irlanda, Spania (Andaluzia), Franța, Italia (Emilia Romagna) și Regatul Unit (Anglia).

- Vizite în două state membre: Bulgaria (unde numărul de fermieri care practică agricultura ecologică a crescut rapid în ultimii ani) și Republica Cehă (unde suprafața agricolă ecologică este mare).
- Analiza documentară a sistemului de control privind producția ecologică din Norvegia, în strânsă cooperare cu Autoritatea AELS¹⁸ de Supraveghere.
- Participarea la două vizite de audit efectuate de DG SANTE la organisme de control din țări terțe care își desfășoară activitatea în Mexic și în Ucraina.
- Reuniuni de consultare privind sistemul de control al producției ecologice din UE cu părțile interesate relevante, inclusiv Federația Internațională a Mișcărilor pentru Agricultură Ecologică (IFOAM – *International Federation of Organic Agriculture Movements*), Institutul de Cercetare pentru Agricultură Ecologică (FiBL) și Consiliul Organismelor Europene de Certificare a Produselor Ecologice (EOCC – *European Organic Certifiers Council*).
- Analiza unor studii relevante legate de subiectul auditului.

OBSERVAȚII

Supravegherea sistemului de control pentru produsele ecologice obținute în UE s-a îmbunătățit

29. Supravegherea sistemului de control pentru produsele ecologice în UE este foarte importantă, deoarece majoritatea produselor ecologice consumate în UE sunt obținute în UE (a se vedea, de exemplu, ***punctul 16***). În urma recomandărilor formulate în Raportul său special nr. 9/2012, Curtea aștepta din partea Comisiei să își fi consolidat activitatea de monitorizare a sistemelor de control din statele membre, iar din partea autorităților

¹⁸ Asociația Europeană a Liberului Schimb — organizație interguvernamentală care reunește Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția.

competente din statele membre să își fi consolidat rolul de supraveghere a organismelor de control. Aceasta includea armonizarea definirii tipurilor de neconformitate și a măsurilor aferente de asigurare a respectării normelor. Curtea prezintă rezultatul urmăririi punerii în aplicare a acestor recomandări în secțiunile următoare.

Monitorizarea de către Comisie a sistemelor de control în statele membre s-a îmbunătățit

30. În Raportul său special nr. 9/2012, Curtea a recomandat Comisiei să își consolideze activitatea de monitorizare a sistemelor de control din statele membre prin efectuarea de misiuni de audit și prin colectarea și valorificarea datelor și a informațiilor necesare (a se vedea și *anexa*).

31. La data publicării raportului Curții din 2012, Comisia nu mai efectuase niciun audit legat de agricultura ecologică în statele membre din 2004. În urma raportului Curții, Comisia și-a reluat vizitele de audit în statele membre. Între 2012 și sfârșitul anului 2018, DG SANTE a efectuat 63 de audituri legate de agricultura ecologică, dintre care 28 s-au desfășurat în statele membre ale UE (a se vedea *tabelul 1*)¹⁹. În 2015, Comisia (DG SANTE) a publicat un raport de sinteză a celor 14 audituri efectuate în statele membre pe care le finalizase până la sfârșitul anului 2014²⁰.

Tabelul 1 – Audituri privind agricultura ecologică efectuate de DG SANTE în statele membre ale UE între 2012 și 2018 (situația la 10 decembrie 2018)

| Tipul de audit | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 |
|----------------|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------------------|
| Statul membru | Polonia Portugalia | Grecia Spania Franța Germania Regatul Unit Italia România | Țările de Jos Malta Republica Cehă Finlanda Slovacia | Bulgaria Lituania Suedia Danemarca | Irlanda Letonia Ungaria | Austria Belgia Slovenia | Italia* România (două vizite de audit)* Slovacia |

* Rapoartele de audit nu sunt încă disponibile.

¹⁹ În plus, Comisia a efectuat cinci audituri axate pe controale privind reziduurile de pesticide în producția ecologică (în Germania, în Polonia și în Regatul Unit în 2015 și în Finlanda și în Spania în 2016).

²⁰ Raport de sinteză. Producția ecologică – statele membre. DG(SANTE) 2015-8950 – MR.

32. În general, Comisia a constatat că, în majoritatea statelor membre, sistemele de control erau bine organizate, în pofida unor deficiențe în supravegherea organismelor de control și la nivelul inspecțiilor individuale.

33. Curtea a examinat metodologia Comisiei, rapoartele acesteia și procedurile sale de urmărire subsecventă. Ea a confirmat că auditurile au acoperit subiectele în cauză, că procesul de audit a fost documentat în mod corespunzător și că situația punerii în aplicare a constatărilor de audit a făcut obiectul unei urmăriri subsecvente. În plus, Curtea a efectuat două vizite în statele membre pe care Comisia le verificase în 2014 și în 2015 (Republica Cehă și Bulgaria) și a confirmat relevanța constatărilor Comisiei. Rapoartele de audit ale Comisiei sunt publicate pe site-ul DG SANTE²¹.

34. În cazul în care legislația UE privind producția ecologică nu a fost aplicată în mod corespunzător, Comisia poate trimite statelor membre vizate scrisori anterioare constatării neîndeplinirii obligațiilor (procedură cunoscută și sub numele de „EU Pilot”) sau poate iniția o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Procedurile EU Pilot sunt instrumente utile pentru inițierea unui dialog cu statele membre. Din 2012, Comisia a trimis 41 de scrisori anterioare constatării neîndeplinirii obligațiilor către 22 de state membre diferite²². Aceste proceduri EU Pilot au durat, în medie, nouă luni, dar, prin intermediul lor, Comisia a fost în măsură să evite declanșarea unor proceduri mai îndelungate de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.

35. Comisia utilizează în mod fructuos reuniunile Comitetului pentru producția ecologică (COP), care este alcătuit din reprezentanți ai statelor membre și care se reunește de cinci până la șapte ori pe an. Norvegia, Elveția și Islanda participă în calitate de observatori. Unul dintre subiectele de discuție recurente în cadrul acestor reuniuni îl constituie măsurile luate ca urmare a constatării unor nereguli și a unor suspiciuni de fraudă. Nu în ultimul rând, Comisia a luat inițiative în ceea ce privește coordonarea cu autoritățile competente și cu

²¹ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/index.cfm

²² 21 de scrisori se refereau la aceeași temă (notificări înregistrate cu întârziere în OFIS) și au fost tratate ca un exercițiu de grup.

organismele de control, cu autoritățile antifraudă și cu organizații din sectorul privat, precum și în ceea ce privește formarea acestora.

Au fost abordate multe deficiențe în ceea ce privește supravegherea organismelor de control de către statele membre

Proceduri de aprobare și de supraveghere a organismelor de control

36. În Raportul său special nr. 9/2012, Curtea a recomandat ca autoritățile competente să aplice proceduri corespunzătoare și documentate în ceea ce privește aprobarea și supravegherea organismelor de control (a se vedea și **anexa**). În cursul auditului său de urmărire subsecventă, Curtea a constatat că situația s-a îmbunătățit față de 2012, deși persistă unele deficiențe.

37. În 2013, Comisia Europeană a modificat Regulamentul (CE) nr. 889/2008²³, specificând astfel cadrul legal pentru autoritățile competente ale statelor membre și ajutându-le în acest mod să pună în aplicare această recomandare. De exemplu, se detaliază tipurile de activități de supraveghere pe care autoritățile competente ar trebui să le efectueze cu privire la organismele de control și se prevede obligația acestora de a organiza o inspecție anuală la organismele de control²⁴.

38. Autoritățile competente din cele șase state membre care au făcut obiectul urmăririi subsecvente din partea Curții au luat măsuri pentru a remedia majoritatea deficiențelor constatate ultima dată. De exemplu:

- schimbări ale cadrului juridic (Germania, Spania și Italia);
- o coordonare îmbunătățită cu organismele de acreditare (Irlanda, Franța, Regatul Unit și Germania);

²³ Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 392/2013 al Comisiei a adăugat la Regulamentul nr. 889/2009 un capitol 9 privind supravegherea de către autoritățile competente.

²⁴ Articolele 92c și 92e.

- proceduri și orientări îmbunătățite pentru supravegherea organismelor de control (Irlanda, Spania, Franța și Regatul Unit);
- autoritățile competente verifică în prezent dacă organismele de control au instituit proceduri de analiză a riscurilor pentru inspecțiile pe care le efectuează la operatori și pentru rotația inspectorilor desemnați.

39. Unele dintre aceste schimbări erau destul de recente și vor necesita timp pentru a fi puse în aplicare pe deplin. Curtea nu a verificat eficacitatea acestor acțiuni la fața locului în cursul auditului.

40. În pofida îmbunătățirilor menționate, Curtea a identificat în aceste state membre o serie de deficiențe legate de constatările sale anterioare, inclusiv următoarele:

- în Italia, cele două organisme de control verificate de Curte au efectuat numeroase vizite de inspecție spre sfârșitul anului, perioadă în care acestea sunt mai puțin eficiente, cel puțin în cazul cultivatorilor;
- autoritățile din statele membre ar trebui să publice online liste actualizate ale operatorilor, precum și certificatele ecologice ale acestora²⁵. În Franța, unele organisme de control nu pun la dispoziție online aceste informații, reducând transparența și încetinind controalele de trasabilitate;
- verificările efectuate de autoritatea competentă în Spania (Andaluzia) nu sunt documentate în mod suficient.

41. În 2014 și în 2015, Comisia Europeană a auditat Republica Cehă și Bulgaria. De asemenea, Curtea a vizitat aceste două state membre și a constatat că luaseră măsuri pentru

²⁵ Articolul 92b din Regulamentul (CE) nr. 889/2008.

a-și îmbunătăți sistemele de control. În Bulgaria însă Curtea a identificat încă deficiențe în ceea ce privește supravegherea organismelor de control:

- autoritatea competentă nu a identificat unele deficiențe în cursul inspecției sale anuale (a se vedea în continuare **punctul 45** și **caseta 1**);
- nu exista nicio dovadă, pentru cele două organisme de control vizitate, că selecția operatorilor unde produsele urmau să fie testate pentru substanțe neautorizate se baza pe analiza riscurilor, astfel cum este prevăzut în regulament.

Nerespectarea normelor de către operatori și măsurile aferente de asigurare a respectării acestora

42. În Raportul său special nr. 9/2012, Curtea a constatat că sancțiunile pentru nerespectarea normelor privind producția ecologică fuseseră aplicate în mod diferit de la un stat membru la altul, în cadrul aceluiași stat membru și chiar în cadrul acelorași organisme de control²⁶. Curtea a recomandat promovarea armonizării acestora. În cursul auditului său de urmărire subsecventă, Curtea a constatat că armonizarea se îmbunătățise în mod semnificativ în cadrul organismelor de control și al statelor membre, dar nu în întreaga UE.

43. Începând din 2013²⁷, autoritățile competente au obligația de a adopta un catalog de tipuri de neconformitate și de a-l transmite organismelor de control pentru a putea fi aplicat. Nu există nicio obligație legală de a elabora un catalog de măsuri de asigurare a respectării normelor (inclusiv sancțiuni) armonizat la nivelul UE, dar Comisia a început recent să lucreze în acest sens împreună cu statele membre. Comisia a identificat cele mai frecvente tipuri de neconformități grave din sistemul de control privind producția ecologică și colectează informații referitoare la măsurile aferente de asigurare a respectării normelor.

²⁶ Punctele 35-37 din Raportul special nr. 9/2012.

²⁷ Regulamentul (UE) nr. 392/2013 a adăugat articolul 92d la Regulamentul (CE) nr. 889/2008.

44. Toate cele opt state membre vizitate de Curte sau care au făcut obiectul urmăririi subsecvente din partea Curții în cursul acestui audit dispun în prezent de un catalog de tipuri de neconformitate și de măsuri aferente de asigurare a respectării normelor²⁸, ceea ce reprezintă un pas util înainte spre clarificare și armonizare.

45. În Bulgaria însă sunt necesare clarificări suplimentare și o supraveghere adecvată. Curtea a constatat că unul dintre cele două organisme de control vizitate a ales să nu aplice anumite măsuri de asigurare a respectării normelor, indicate în catalog, și nici nu a aplicat măsura corespunzătoare pentru prezența unor substanțe neautorizate. Autoritatea competentă nu a raportat cu privire la acest aspect în contextul activităților sale de supraveghere.

46. Restricțiile privind utilizarea de substanțe chimice și de alte substanțe²⁹ reprezintă o cerință-cheie în ceea ce privește metodele de producție ecologică. Testarea reziduurilor poate fi utilizată de către organismele de control sau de către autoritățile competente pentru a detecta prezența unor substanțe neautorizate în produsul final, dar și în frunze sau în sol. În Raportul său special nr. 9/2012, Curtea a observat că regulamentele UE nu prevedeau un număr minim de teste de laborator care trebuiau să fie efectuate de organismele de control și că nu exista o abordare armonizată în ceea ce privește măsurile care trebuiau luate în cazul în care era identificată prezența unor substanțe neautorizate.

47. Începând din 2013, normele UE au stabilit un număr minim de probe care să fie prelevate și analizate de către organismele de control³⁰. Pentru viitor, noul regulament

²⁸ Potrivit regulamentului, catalogul ar trebui să conțină cel puțin acele neconformități care afectează statutul ecologic al produselor și sancțiunile aferente. În unele state membre (Bulgaria, Irlanda, Franța, Italia și Regatul Unit), catalogul conține chiar și neconformități minore care nu afectează statutul ecologic al produsului.

²⁹ Cum ar fi anumite produse de protecție a plantelor, organisme modificate genetic (OMG-uri), îngrășăminte, aditivi furajeri, adjuvanți tehnologici sau produse de curățare și dezinfecție.

³⁰ La articolul 65 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 889/2008 se specifică faptul că numărul minim ar trebui să corespundă unui procent de 5 % din numărul de operatori aflați sub controlul respectivului organism de control.

privind producția ecologică³¹ impune autorităților competente sau organismelor de control (i) să efectueze o investigație pentru a stabili sursa și cauza prezenței acestor substanțe și (ii) să blocheze temporar produsele în așteptarea rezultatelor investigației. Până la sfârșitul anului 2024, Comisia ar trebui să prezinte un raport în care să analizeze dacă este necesară o armonizare suplimentară.

Schimbul de informații s-a îmbunătățit, dar acesta ar putea fi mai rapid și mai cuprinzător

48. În Raportul său special nr. 9/2012, Curtea a concluzionat că schimbul de informații în cadrul statelor membre, între statele membre și Comisie și, de asemenea, între statele membre nu era încă adecvat (a se vedea și *anexa*). Curtea a recomandat ca statele membre să se asigure că între organismele de control și agențiile de plăți are loc un flux reciproc direct al tuturor informațiilor relevante cu privire la încălcări și la nereguli. În plus, Curtea aștepta din partea Comisiei ca aceasta (i) să specifice forma pe care să o aibă comunicările referitoare la încălcări și la nereguli și momentul în care să aibă loc comunicările respective, (ii) să introducă măsuri corespunzătoare prin care să se asigure că statele membre își respectă obligațiile de raportare care le revin și (iii) să revizuiască sistemul de informații pus la dispoziție pentru comunicarea încălcărilor și a neregulilor.

49. Comisia și statele membre au luat o serie de măsuri pentru a pune în aplicare recomandarea Curții:

- Comisia Europeană a introdus o obligație³² pentru statele membre de a comunica agențiilor de plată rezultatele inspecțiilor proprii cu privire la producția ecologică. Acest lucru este important, deoarece poate afecta subvențiile UE acordate agricultorilor (a se vedea și *punctul 19*). Statele membre/regiunile în care Curtea a efectuat vizite și care au făcut obiectul urmăririi subsecvente din partea Curții pe parcursul acestui audit dispun

³¹ Articolul 29 din Regulamentul (UE) 2018/848.

³² Articolul 92 alineatul (6) din Regulamentul (CE) nr. 889/2008, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 392/2013.

în prezent de sisteme de notificare încrucișată, deși în Franța acest tip de comunicare este doar parțial pus în aplicare.

- În 2013, Comisia Europeană a introdus³³ cerința ca organismele de control să informeze fără întârziere autoritățile competente cu privire la cazurile de neconformitate care afectează statutul ecologic al produselor. Statele membre auditate de Curte elaboraseră proceduri și, uneori, soluții tehnologice pentru a îmbunătăți comunicarea între organismele de control și autoritățile competente cu privire la neconformitate. Cu toate acestea, comunicarea nu este întotdeauna promptă (a se vedea **caseta 1**).
- Comisia Europeană a precizat, de asemenea, că, în cazul în care constată nereguli, statele membre trebuie să informeze fără întârziere Comisia și celelalte state membre prin intermediul instrumentului online al Comisiei (*Organic Farming Information System – OFIS*)³⁴. Comunicarea din partea statelor membre devenise mai rapidă față de situația existentă la data auditului anterior al Curții, dar Curtea a identificat totuși unele întârzieri (a se vedea **caseta 1**).
- Odată ce o notificare a fost înregistrată în OFIS, Comisia se așteaptă ca țara notificată să investigheze posibilele cauze ale neregulii și să răspundă prin intermediul OFIS în termen de 30 de zile³⁵. De la auditul anterior al Curții, termenele de răspuns s-au îmbunătățit. În 2017, 85 % din răspunsuri au fost trimise în timp util (60 % în 2016).
- Începând din 2013, statele membre au avut obligația de a include informații obligatorii privind sectorul ecologic și controalele din acest sector în rapoartele anuale privind

³³ Articolul 92 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 889/2008, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 392/2013.

³⁴ Nereguli care implică produse provenite din alte state membre [articolul 92a alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 889/2008, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 392/2013] și, de asemenea, care implică produse provenite din același stat membru dacă neregula are implicații pentru un alt stat membru [articolul 92a din Regulamentul (CE) nr. 889/2008, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2018/1584].

³⁵ Articolul 92a alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 889/2008, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 392/2013.

siguranța alimentară pe care le trimit Comisiei³⁶. În majoritatea rapoartelor analizate de Curte, producția ecologică este menționată în mod special. Analiza actuală a Curții confirmă însă prezența în continuare a unora dintre deficiențele identificate anterior de aceasta³⁷ (a se vedea **casetă 1**).

Casetă 1 – Comunicarea este uneori lentă și incompletă

Comunicarea cu privire la neconformități

În Bulgaria, Curtea a constatat că unele organisme de control au notificat autoritatea competentă cu privire la anumite tipuri de neconformități doar cu ocazia raportărilor lor anuale. Autoritatea competentă nu a observat acest lucru în cursul activităților sale de supraveghere. În Republica Cehă, Curtea a constatat că, în medie, organismele de control au avut nevoie de 33 de zile în 2016 și de 55 de zile în 2017 pentru a raporta către autoritatea competentă o neconformitate care afecta statutul ecologic al unui produs.

Comunicarea prin intermediul OFIS

Intervalul de timp dintre detectarea unei neconformități și notificarea acesteia în OFIS de către autoritatea competentă din statul membru în cauză a fost, în medie, de 38 de zile calendaristice, deși regulamentul prevede că notificările trebuie efectuate fără întârziere. Între timp, produse din același lot pot continua să circule în UE etichetate ca produse ecologice.

În Bulgaria, organismele de control nu au inclus informații cu privire la originea produsului în comunicările lor către autoritatea competentă, astfel încât aceasta din urmă nu deținea informațiile relevante pentru a decide dacă încălcarea/neregula ar trebui sau nu ar trebui să fie înregistrată în OFIS.

³⁶ Articolul 92f și anexele XIIIb și XIIIc la Regulamentul (CE) nr. 889/2008, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 392/2013.

³⁷ Punctul 43 din Raportul special nr. 9/2012.

Raportarea anuală către Comisie

Statele membre raportau în continuare cu prea mare întârziere cu privire la activitățile lor de control. Pentru perioada 2014-2016, cele 12 state membre verificate de Curte au raportat, în medie, cu o întârziere de peste 4 luni. Până în iunie 2018, trei state membre nu transmiseseră încă rapoartele lor pentru 2016.

Informațiile referitoare la sistemul de control privind producția ecologică cuprinse în rapoartele anuale erau în continuare incomplete într-un mare număr de cazuri. Propria evaluare a Comisiei cu privire la rapoartele anuale din 2016 a arătat că existau lacune informaționale mari și medii în 13 rapoarte anuale dintre cele 26 primite.

Provocarea reprezentată de supravegherea sistemului de control pentru produsele ecologice importate a fost parțial îndeplinită

50. O parte relativ mică din consumul de produse ecologice al UE provine din produse importate (a se vedea, de exemplu, **punctul 16**). Produsele ecologice importate din afara UE pot fi certificate în două moduri:

- în conformitate cu normele naționale din țările recunoscute de Comisie ca având principii ale producției ecologice, norme de producție și sisteme de control echivalente cu cele prevăzute în regulamentele UE³⁸ (denumite în continuare **țări terțe echivalente**);
- pentru alte țări, de către organisme de control recunoscute de Comisie pentru producția ecologică în afara UE conformă cu norme de producție și cu sisteme de control echivalente³⁹ (denumite în continuare **organisme de control echivalente**).

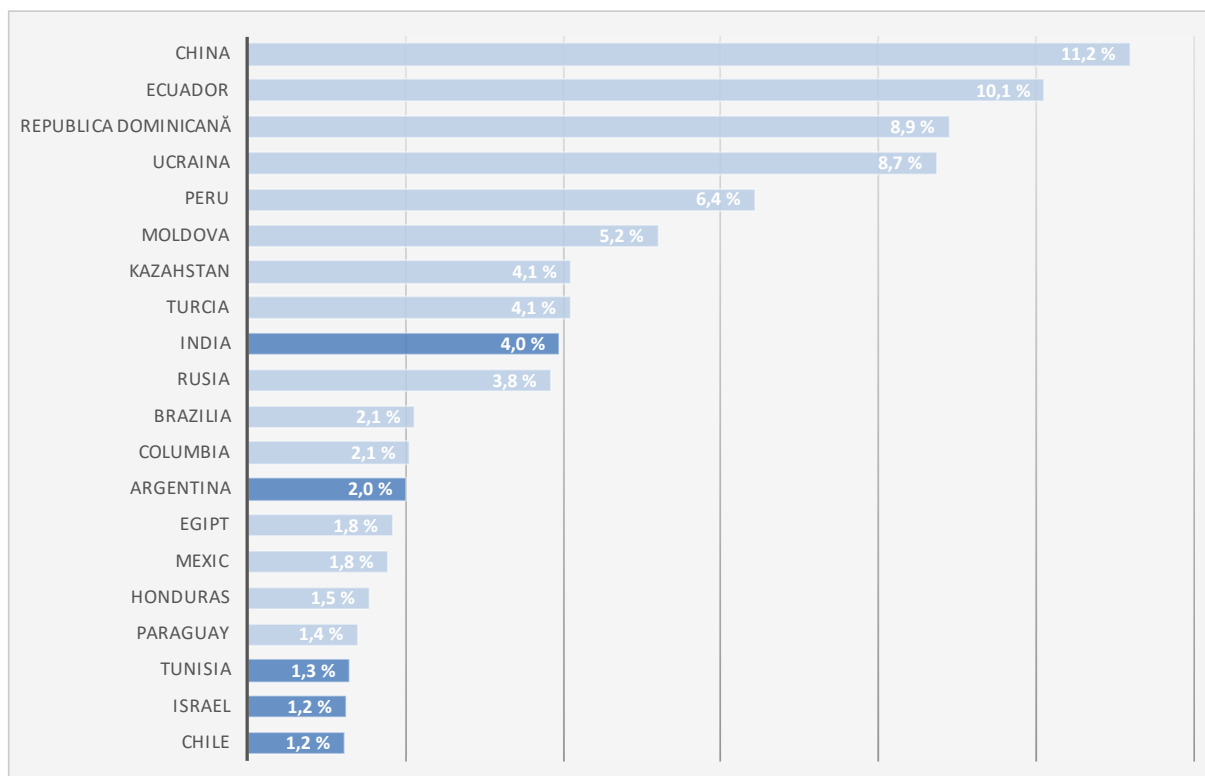
51. În 2018, 114 țări au trimis produse ecologice către UE. În **figura 4** este prezentat un clasament al principalelor 20 dintre acestea, cu țările terțe echivalente marcate în albastru

³⁸ Articolele 7-9 din Regulamentul (CE) nr. 1235/2008.

³⁹ Articolele 10-12 din Regulamentul (CE) nr. 1235/2008.

închis. Aproximativ 87 % din produsele ecologice importate sunt certificate de organisme de control echivalente.

Figura 4 – Clasamentul principalelor 20 de țări* din care s-au importat produse ecologice în UE în 2018 (în funcție de greutate)



Notă: țările terțe echivalente sunt marcate în albastru închis.

* Norvegia și Elveția nu sunt incluse în acest grafic, întrucât Sistemul de control al comerțului și de expertiză (TRACES) al Comisiei nu conține nicio informație cu privire la exporturile din aceste țări.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor extrase din TRACES (statutul certificatului = „declarația semnată a primului destinatar”).

52. În prezent, există 13 țări terțe echivalente⁴⁰, care reprezintă aproximativ 13 % din importurile de produse ecologice. Fiecare dintre acestea a semnat cu Comisia un acord sau o înțelegere având ca obiect echivalența în ceea ce privește produsele ecologice. Începând

⁴⁰ Anexa III la Regulamentul (CE) nr. 1235/2008, astfel cum a fost modificată ultima dată: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/949 al Comisiei, care a adăugat Chile la anexa III.

din 2014, un nou sistem de recunoaștere bazat pe acorduri comerciale internaționale se aplică țărilor terțe echivalente⁴¹. Primul astfel de acord a fost semnat cu Chile în 2017⁴² (a se vedea **tabelul 2**).

Tabelul 2 – Lista țărilor terțe care au semnat cu Comisia un acord având ca obiect echivalența în ceea ce privește produsele ecologice

| Țara terță | Anul includerii | Tipul de acord |
|---------------|-----------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Australia | 1996 | Acord administrativ |
| Argentina | 1997 | Acord administrativ |
| Israel | 1997 | Acord administrativ |
| Elveția | 1997 | Capitol privind produsele ecologice în cadrul acordului comercial global |
| Noua Zeelandă | 2002 | Acord administrativ |
| Costa Rica | 2003 | Acord administrativ |
| India | 2006 | Acord administrativ |
| Tunisia | 2009 | Acord administrativ |
| Japonia | 2010 | Acord administrativ |
| Canada | 2011 | Acord administrativ |
| Statele Unite | 2012 | Acord administrativ |
| Coreea de Sud | 2015 | Acord administrativ |
| Chile | 2017 | Acord comercial privind produsele ecologice |

53. În secțiunile următoare, Curtea prezintă constatările sale cu privire la următoarele subiecte, pentru fiecare dintre regimurile de import:

- auditurile efectuate de Comisie în afara UE;
- schimbul de informații;
- procedurile Comisiei de asigurare a respectării normelor.

Curtea abordează apoi rolul statelor membre în ceea ce privește produsele importate.

⁴¹ Articolul 47 din Regulamentul (UE) 2018/848.

⁴² Acord între Uniunea Europeană și Republica Chile privind comerțul cu produse ecologice (JO L 331, 14.12.2017, p. 1).

Comisia a început efectuarea de audituri în afara UE, dar cele mai multe organisme de control echivalente nu au fost auditate până în prezent

54. În Raportul său special nr. 9/2012, Curtea a recomandat Comisiei să asigure o supraveghere adecvată a țărilor incluse în lista celor recunoscute ca fiind echivalente în ceea ce privește producția ecologică (a se vedea și *anexa*). Comisia ar trebui, de asemenea, să asigure supravegherea organismelor de control echivalente⁴³.

55. Urmărind acțiunile întreprinse de Comisie ca răspuns la recomandarea Curții, aceasta din urmă a constatat că, din 2012, Comisia a efectuat audituri în afara UE (a se vedea *punctul 31*) și că, în prezent, acestea consumă o mare parte a resurselor de audit ale Comisiei pentru producția ecologică (a se vedea *tabelul 3*).

Tabelul 3 – Audituri desfășurate de DG SANTE în țări terțe între 2012 și 2018

| Tipul de audit | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 |
|-------------------------------------------|------------------|--------------------------------------------|------------------------|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Țările terțe echivalente | Tunisia India | Elveția Israel | Australia Argentina | Israel Canada India | Costa Rica | | |
| Organismele de control echivalente | | China (3 organisme de control diferite) | Turcia Vietnam | Ucraina și Belarus Africa de Sud Peru Bolivia | Albania și Kosovo* Ucraina Thailanda Peru | Brazilia India Ecuador Bolivia Sri Lanka Turcia China | Paraguay Republica Dominicană Mexic** Ucraina Kenya |

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu rezoluția RCSONU 1244/1999 și cu Avizul CIJ privind declarația de independență a Kosovo.

** Auditate prin intermediul unei examinări documentare la sediile din UE ale organismelor de control.

Organismele de control echivalente

56. Organismele de control echivalente au adesea sediul în UE, dar desfășoară activități extinse în întreaga lume. Supravegherea organismelor de control echivalente este dificilă pentru Comisie, deoarece aceasta nu se poate baza pe activitatea desfășurată de

⁴³ Articolul 33 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 834/2007.

o autoritate competentă, ca în cazul statelor membre ale UE sau în cel al țărilor terțe echivalente (a se vedea **punctul 14**).

57. La sfârșitul lunii iunie 2018, existau 57 de organisme de control echivalente aprobate. Organismele de control pot fi recunoscute pentru una sau pentru mai multe țări terțe, uneori un singur organism acoperind peste 50 de țări. Acest lucru conduce la un număr mare de combinații organism de control/țară pe care Comisia trebuie să le probe și să le supravegheze⁴⁴.

58. Comisia a început să auditeze organismele de control echivalente recunoscute în 2013 și, până la sfârșitul anului 2018, efectuase 25 de astfel de audituri⁴⁵, de regulă la sediul organismului de control și într-o țară terță pentru care organismul de control este recunoscut. Curtea estimează că combinațiile organism de control/țară pe care Comisia le-a auditat începând din 2013 acoperă aproximativ o treime din produsele ecologice importate prin intermediul acestui regim. Aceasta înseamnă că pot trece mai mulți ani până la efectuarea de către Comisie a unei vizite într-o anumită țară sau la un anumit organism de control (a se vedea **caseta 2**).

Caseta 2 – Frecvența redusă a auditurilor Comisiei

În 2018, Comisia a auditat un organism de control echivalent care își desfășura activitatea în Republica Dominicană începând din 2013. Auditul a evidențiat existența unor deficiențe semnificative în ceea ce privește activitățile de certificare desfășurate de organismul de control⁴⁶. Republica Dominicană este al treilea mare exportator de produse ecologice către Europa (a se vedea și **figura 4**) și aproximativ o treime din produsele ecologice exportate din Republica Dominicană în UE sunt certificate de organismul de control. Aceasta a fost prima dată când acest organism de control a fost auditat și prima dată când Comisia a vizitat Republica Dominicană pentru un astfel de audit.

⁴⁴ În unele cazuri, același organism de control aplică standarde diferite în țări diferite.

⁴⁵ Aceste audituri acoperă 17 dintre cele 57 de organisme de control care erau aprobate la sfârșitul lunii iunie 2018.

⁴⁶ DG(SANTE) 2018-6392 (http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3998).

59. Ca urmare a recomandărilor în materie de securitate formulate de serviciile relevante ale Comisiei și de Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), vizitele planificate în anumite țări sunt uneori anulate sau amânate (de exemplu vizitele în Egipt și în Mexic). Acest lucru este de înțeles, dar limitează nivelul de asigurare pe care Comisia îl poate obține pe baza supravegherii sale în aceste țări.

60. Constatările rezultate din auditurile Comisiei ilustrează necesitatea unei supravegheri aprofundate și sistematizate a organismelor de control echivalente. Comisia urmărește evoluția constatărilor, dar poate trece mult timp până la soluționarea deficiențelor constatate la nivelul diferitor organisme de control care își desfășoară activitatea în aceeași țară. A se vedea **caseta 3** pentru un exemplu în acest sens.

Caseta 3 – Dificultăți întâmpinate în soluționarea deficiențelor sistemice prin intermediul auditurilor efectuate la organismul de control

China este cel mai mare exportator de produse ecologice către UE (a se vedea și **figura 4**). În 2013, Comisia a început să întreprindă acțiuni menite să abordeze deficiențele existente la nivelul sistemului de control pentru produsele ecologice provenite din China. Aceasta s-a adresat în scris tuturor organismelor de control care își desfășoară activitatea în China, recomandându-le să ia măsuri suplimentare, cum ar fi inspecții suplimentare neanunțate și prelevarea de probe suplimentare, și să raporteze cu privire la aceste acțiuni în rapoartele lor anuale. De asemenea, Comisia a auditat trei organisme de control și l-a eliminat din listă pe unul dintre acestea în 2014. Comisia a auditat un alt organism de control în 2017 și a identificat deficiențe persistente în producția ecologică și în sistemul de control al acesteia din China. Comisia este conștientă de această problemă și lucrează la elaborarea unei abordări mai sistematice.

61. După ce va intra în vigoare noul regulament privind producția ecologică (a se vedea **punctul 21**), regimul de echivalență va fi înlocuit treptat, între 2021 și 2023, cu un regim în care standardele ecologice și sistemele de control ale organismelor de control trebuie să respecte normele UE. Această abordare bazată pe conformitate ar trebui să reducă timpul necesar pentru pregătirea vizitelor de audit și pentru examinarea cererilor noi și a rapoartelor anuale, întrucât Comisia nu va mai trebui să evalueze echivalența standardelor de producție ecologică și a sistemelor de control ale organismelor de control.

Tările terțe echivalente

62. Supravegherea de către Comisie a țărilor terțe echivalente s-a îmbunătățit față de situația existentă la data auditului anterior. Începând din 2012, Comisia a efectuat zece audituri în opt țări terțe echivalente (a se vedea **tabelul 3**) și a participat la o evaluare *inter pares* a sistemului de control al SUA în 2014. Țările terțe echivalente care nu au fost auditate în această perioadă sunt Noua Zeelandă, Japonia și Coreea de Sud, care reprezintă împreună mai puțin de 1 % din importurile de produse ecologice în UE, și Chile, care a semnat un acord cu UE în 2017.

63. Auditurile efectuate au evidențiat deficiențe semnificative. În multe cazuri, atunci când Comisia a urmărit acțiunile întreprinse în urma auditurilor sale, aceasta a constatat că țările în cauză luaseră măsuri de remediere a acestor deficiențe (a se vedea **caseta 4**).

Caseta 4 – Auditurile Comisiei au evidențiat deficiențe și țările terțe au luat măsuri de remediere

Comisia a efectuat audituri în India de două ori⁴⁷ și a constatat deficiențe grave în ceea ce privește eficacitatea organismelor de control și supravegherea realizată de către autoritatea competentă. Ca urmare, Comisia a refuzat să mai accepte ca echivalente importurile de produse agricole prelucrate, din cauza schimbărilor intervenite în normele de producție din India și a eliminat un organism de control din lista organismelor de control acceptate din India. În februarie 2017, Comisia a confirmat că India pusese în aplicare măsuri corective pentru a remedia deficiențele identificate.

În cadrul auditului său în Elveția din septembrie 2013⁴⁸, Comisia a constatat deficiențe legate de supravegherea organismelor de control și de controale neadecvate la import. În consecință, autoritățile elvețiene au luat măsuri pentru a soluționa problemele semnalate, prin modificarea cadrului lor juridic și prin consolidarea orientărilor proprii pentru organismele de control.

⁴⁷ India (2012): http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3059; India (2015): http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3641.

⁴⁸ Elveția (2013): http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3215.

64. Comisia nu a efectuat o analiză a riscurilor aferente sistemului de control pentru produsele ecologice în țările AELS Norvegia⁴⁹ și Islanda. În plus, a fost nevoie de peste opt ani pentru ca regulamentele privind producția ecologică ale UE⁵⁰ să fie încorporate în Acordul privind SEE⁵¹, în martie 2017. În octombrie 2018, pentru prima dată, Comisia a însoțit Autoritatea AELS de Supraveghere în cadrul unui audit al sistemului de control pentru produsele ecologice în Norvegia⁵².

Schimbul de informații s-a îmbunătățit, dar Comisia ar putea utiliza aceste informații mai bine și mai rapid

Schimbul de informații privind neregulile

65. În 2013, Comisia a extins instrumentul OFIS⁵³ pentru a permite schimbul de informații între Comisie, statele membre, țările terțe echivalente și organismele de control echivalente cu privire la neregulile care afectează produsele importate. Comisia a adoptat proceduri pentru urmărirea evoluției acestor nereguli.

66. În ceea ce privește neregulile notificate cu privire la produsele importate prin intermediul regimului organismelor de control echivalente, autoritățile competente din statele membre sunt principalii actori în procesul de urmărire a evoluției acestor nereguli. Ele contactează organismul de control competent prin intermediul OFIS și solicită informații

⁴⁹ Pe baza datelor Eurostat, Norvegia este al treilea mare exportator de produse alimentare către UE. Nu există date specifice disponibile cu privire la proporția reprezentată de produsele alimentare ecologice.

⁵⁰ Regulamentul (CE) nr. 834/2007 și regulamentele de punere în aplicare aferente.

⁵¹ Începând din ianuarie 1994, Acordul privind Spațiul Economic European reunește statele membre ale UE și cele trei state SEE-AELS – Islanda, Liechtenstein și Norvegia – într-o piață unică, denumită „piața internă”.

⁵² <http://www.eftasurv.int/press--publications/press-releases/internal-market/norway-needs-to-adjust-control-system-of-organic-production>

⁵³ Regulamentul (UE) nr. 125/2013 a introdus modificări la articolul 15 din Regulamentul (CE) nr. 1235/2008.

suplimentare până când sunt pe deplin mulțumite de răspunsul furnizat. În cazurile în care neregulile rămân fără răspuns, Comisia contactează organismul de control în mod direct.

67. Pentru produsele importate prin intermediul regimului țărilor terțe echivalente, Comisia monitorizează evoluția notificărilor în OFIS. Pentru unele dintre acestea însă Curtea a identificat puține dovezi de urmărire eficace.

Rapoartele anuale

68. În plus față de notificările transmise prin intermediul OFIS, Comisia ar trebui să primească, din partea fiecărui organism de control echivalent⁵⁴ și din partea fiecărei țări terțe echivalente⁵⁵, rapoarte anuale care să descrie modul în care organismul de control echivalent/țara terță echivalentă a pus în aplicare sistemul de control. Rapoartele anuale ale organismelor de control ar trebui să includă cele mai recente rapoarte de evaluare ale organismului de acreditare.

69. În conformitate cu normele sale interne, Comisia ar trebui să analizeze rapoartele anuale în termen de trei luni de la primirea acestora. Curtea a verificat 10 rapoarte anuale transmise de organisme de control. Într-un caz, nu se efectuase nicio evaluare. Doar în trei cazuri Comisia analizase rapoartele în termenul stabilit de trei luni, în timp ce pentru examinarea altor trei rapoarte au fost necesare nouă luni sau mai mult. Curtea a observat întâzieri similare în ceea ce privește analiza rapoartelor anuale primite din partea unor țări terțe echivalente⁵⁶.

Cooperarea cu alte organisme și autorități

70. În activitatea sa de supraveghere a organismelor de control echivalente, Comisia se bazează și pe rapoartele de evaluare transmise de organismele de acreditare. În 2017 și în 2018, Comisia a organizat o reuniune anuală cu organismele de acreditare. Nu există însă

⁵⁴ Articolul 12 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 1235/2008.

⁵⁵ Articolul 33 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 834/2007.

⁵⁶ În trei cazuri (dintre cele șase analizate) analiza fost efectuată după mai mult de nouă luni de la primirea documentelor.

acorduri de cooperare în vigoare care să stabilească condițiile pentru un schimb regulat de informații sau care să permită Comisiei să aibă acces la elementele de probă subiacente rapoartelor de evaluare anuale sau să însoțească organismele de acreditare în activitatea lor de evaluare, în cazurile în care Comisia poate lua în considerare o abordare coordonată pentru a fi mai eficientă în ceea ce privește supravegherea organismelor de control echivalente.

71. Exportatorii către UE își vând adesea produsele și pe alte piețe. Prin urmare, aceștia trebuie să respecte și normele privind producția ecologică stabilite de aceste alte țări importatoare și fac obiectul supravegherii de către autoritățile competente din țările respective. Întrucât Comisia dispune de resurse limitate pentru a analiza informațiile primite (a se vedea **punctele 67 și 69**) sau pentru a desfășura audituri proprii (a se vedea **punctele 57 și 58**), aceasta și-ar putea dezvolta cooperarea cu autoritățile din alte țări importatoare majore pentru a-și consolida activitatea de supraveghere a importurilor. Începând din 2016, Comisia a luat câteva măsuri inițiale în această direcție prin organizarea de discuții „multilaterale” (de tip „masă rotundă”) cu o serie de țări terțe (Statele Unite, Canada, Chile, Elveția, Japonia și Coreea de Sud). Cu toate acestea, încă nu sunt operaționale canale de cooperare mai sistematice. De exemplu, Comisia urmărește să promoveze în continuare schimbul de informații cu privire la încălcări, rapoartele misiunilor la fața locului și discuțiile privind o viziune comună asupra problemelor în anumite țări.

Asigurarea de către Comisie a respectării normelor a fost un proces dificil și îndelungat, dar modificările prevăzute ale normelor sunt menite să facă acest proces mai rapid și mai eficace

Organismele de control echivalente

72. În cazul în care un organism de control nu oferă Comisiei informațiile solicitate în timp util, în cazul în care acesta nu ia măsuri corective sau în cazul în care nu este de acord cu o examinare la fața locului, Comisia îl poate suspenda sau retrage din lista organismelor de control recunoscute⁵⁷ sau poate să îi modifice caietul de sarcini. În practică, Comisia a retras

⁵⁷ Articolul 12 alineatul (1) litera (c) și articolul 12 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1235/2008.

recunoașterea acestui statut pentru șapte organisme de control. Perioada scursă între decizia de a retrage recunoașterea organismului de control și intrarea în vigoare a acestei decizii a fost însă, în medie, de patru luni. Între timp, organismele de control au continuat să certifice produse ecologice și să elibereze certificate de inspecție pentru exportul acestora. Conform noului regulament⁵⁸, Comisia va fi în măsură să adopte acte de punere în aplicare imediat aplicabile, din motive imperioase de urgență justificate corespunzător, pentru a retrage recunoașterea organismelor de control într-un timp mai scurt.

Tările terțe echivalente

73. În cazul în care o autoritate competentă a unei țări terțe refuză să pună în aplicare recomandările sau stabilește un termen-limită pentru punerea în aplicare a unei recomandări, Comisia poate retrage țara terță din lista țărilor terțe recunoscute sau poate modifica sfera de aplicare a prerogativelor sale de recunoaștere⁵⁹. Comisia a făcut uz de această posibilitate o singură dată (a se vedea **caseta 4**).

74. Acordul de liber schimb încheiat cu Chile în 2017 (a se vedea **punctul 52**) include mecanisme de comunicare, de verificare și de soluționare a litigiilor⁶⁰, care ajută la asigurarea punerii în aplicare a normelor.

Deficiențe în ceea ce privește controalele efectuate de statele membre cu privire la importurile de produse ecologice

75. Statele membre ale UE au de asemenea un rol important în sistemul de control pentru produsele importate. Ele efectuează controale ale produselor importate și verifică importatorii.

⁵⁸ Articolul 46 alineatul (9) din noul Regulament (UE) 2018/848 privind producția ecologică.

⁵⁹ De exemplu: eliminarea unei categorii de produse de la recunoaștere.

⁶⁰ Schimbul reciproc de informații relevante (articolul 6), posibilitatea unor evaluări *inter pares* (articolul 7), introducerea unui comitet mixt pentru produsele ecologice (articolul 8) și dispoziții privind soluționarea litigiilor (articolul 9).

Controalele efectuate de statele membre cu privire la produsele ecologice importate

76. Statele membre trebuie să verifice loturile de produse care sunt importate în UE înainte ca produsele să poată circula liber în UE⁶¹. Ele trebuie să efectueze controale ale documentelor și pot, de asemenea, efectua controale fizice suplimentare (cum ar fi controale privind ambalarea, etichetarea sau prelevarea de probe pentru analize și teste de laborator), după caz, în funcție de propria evaluare a riscurilor. Pe baza rezultatelor controalelor, autoritatea din statul membru poate aproba ulterior certificatul de inspecție (COI) aferent (a se vedea în continuare **punctul 84**).

77. Comisia poate colabora cu statele membre pentru a elabora o abordare comună a controalelor care trebuie efectuate cu privire la produsele importate. De exemplu, în decembrie 2015, Comisia a publicat orientări privind controalele oficiale suplimentare ca reacție la o serie de nereguli detectate anterior în legătură cu transporturile de marfă din Ucraina și din anumite țări învecinate. Aceste orientări au fost convenite de statele membre ale UE și revizuite în fiecare an. Ele se aplică în prezent pentru Ucraina, pentru Kazahstan și pentru Federația Rusă.

78. Curtea a constatat deficiențe la nivelul controalelor efectuate de trei state membre cu privire la produsele ecologice importate (a se vedea **caseta 5**).

Caseta 5 – Deficiențe la nivelul controalelor efectuate cu privire la loturile care intră pe teritoriul statului membru

În Republica Cehă, Curtea a identificat mai multe cazuri în care, potrivit informațiilor de pe certificatul de inspecție (COI), se efectuase o analiză de laborator, deși în realitate aceasta nu fusese efectuată (sau viceversa). Această situație era rezultatul faptului că administrația vamală aproba certificatul fără să aștepte decizia finală în privința efectuării analizelor.

În Bulgaria, importul de produse ecologice a făcut în proporție de 100 % obiectul unor controale documentare efectuate de autoritatea pentru siguranța alimentară. Cu toate acestea, la data

⁶¹ Articolul 13 alineatele (2) și (4) și anexa V la Regulamentul (CE) nr. 1235/2008 – caseta 20.

auditului, nu exista o analiză a riscurilor și nu se efectuau controale fizice sau teste de laborator cu privire la produsele ecologice importate.

Curtea a constatat că un lot de grâu importat din Kazahstan prin Turcia nu fusese testat pentru substanțe neautorizate, așa cum impun orientările pentru importuri din această țară. Organismul de control a marcat în mod incorect pe certificatul de inspecție țara de origine ca fiind Turcia, astfel încât autoritățile din Regatul Unit nu au efectuat teste asupra lotului.

79. În plus, statele membre ar trebui să efectueze controale regulate ale tuturor produselor importate (atât ecologice, cât și neecologice) în diferite puncte ale lanțului alimentar, utilizând o abordare bazată pe riscuri⁶². Ele raportează anual Comisiei cu privire la aceste controale. Curtea a analizat un eșantion de rapoarte anuale pentru 12 state membre. Niciunul dintre acestea nu furniza informații specifice referitoare la controalele oficiale efectuate cu privire la produsele ecologice importate. În lipsa acestor informații, Comisia nu poate ști ce controale s-au efectuat cu privire la produsele ecologice importate și care au fost rezultatele lor.

Controalele efectuate de statele membre cu privire la importatori

80. Prin supravegherea pe care o exercită asupra organismelor de control, statele membre pot verifica dacă procedurile și controalele efectuate de importatori sunt adecvate. În raportul său special din 2012, Curtea a observat că controalele efectuate de organismele de control cu privire la importatori erau adesea incomplete. În cursul auditului actual, Curtea a urmărit evoluția acestei constatări și a constatat că situația este în continuare aceeași în anumite state membre (a se vedea și **caseta 6**).

Caseta 6 – Deficiențe în controalele efectuate cu privire la importatori

În Bulgaria, cele două organisme de control vizitate de Curte nu aveau liste de verificare dedicate pentru importatori și utilizau în locul acestora listele de verificare pentru „comercianți”, care nu conțineau o serie de controale specifice legate de importuri.

⁶² Articolul 15 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (CE) nr. 882/2004.

În Spania (Andaluzia), rapoartele autorității competente cu privire la inspecțiile anuale de supraveghere a organismelor de control nu menționează controalele la import sau revizuirea listelor specifice de verificare la import.

Autoritatea competentă din Regatul Unit nu impune importatorilor să își notifice organismele de control cu privire la fiecare lot care intră pe teritoriul statului. Această notificare este însă obligatorie potrivit regulamentului și reprezintă un instrument important pentru o mai bună direcționare a controalelor fizice pentru loturile care intră.

Deși persistă anumite deficiențe, trasabilitatea s-a îmbunătățit

81. În conformitate cu legislația alimentară generală, întreprinderile producătoare de alimente și de hrană pentru animale trebuie să asigure trasabilitatea pe parcursul tuturor etapelor de producție, prelucrare și distribuție. Ele trebuie să fie în măsură să identifice întreprinderile cărora le-au fost livrate produsele lor și să urmărească proveniența inputurilor în lanțul alimentar până la furnizorul lor imediat⁶³. Acest lucru este valabil pentru toate tipurile de produse alimentare.

82. Pentru produsele ecologice, trasabilitatea trebuie să depășească cerințele prevăzute de legislația alimentară generală. Deoarece nu există o metodă analitică pentru a determina dacă un produs este sau nu este ecologic, trasabilitatea ar trebui să permită verificarea statutului ecologic al unui produs de-a lungul lanțului de aprovizionare. Scopul unui control de trasabilitate este (i) să identifice toți operatorii implicați, (ii) să verifice certificarea ecologică a acestora și (iii) în cazul în care a existat o nerespectare a normelor, să urmărească traseul produsului înapoi până la sursa acestuia și să izoleze problema, împiedicând produsele în cauză să ajungă la consumatori.

83. În Raportul său special nr. 9/2012, Curtea a raportat cu privire la auditul său referitor la trasabilitatea unui eșantion de produse ecologice. Aceasta a concluzionat că autoritățile competente din statele membre au întâmpinat dificultăți în a se asigura că produsele ecologice puteau fi urmărite pe teritoriul aflat sub autoritatea lor și că urmărirea produselor care traversează frontiere era și mai dificilă. Curtea a recomandat consolidarea controalelor

⁶³ Denumită și abordarea „un pas înainte, un pas înapoi”.

pentru a se asigura faptul că operatorii îndeplinesc cerințele prevăzute de reglementări cu privire la trasabilitate și clarificarea de către Comisie a rolurilor și a responsabilităților diferiților actori (a se vedea și ***anexa***).

Trasabilitatea s-a îmbunătățit în interiorul UE, dar nu toți producătorii puteau fi identificați

84. Comisia a luat măsuri pentru a pune în aplicare recomandarea Curții. Aceasta a adăugat un modul pentru importurile de produse ecologice la instrumentul online pentru monitorizarea importurilor de alimente și de hrană pentru animale TRACES (*TRAdE Control and Expert System*)⁶⁴. Începând din octombrie 2017, organismele de control trebuie să emită certificate de inspecție (COI) electronice care să însoțească fiecare lot de produse ecologice importate. Modulul TRACES-COI a fost introdus pentru a îmbunătăți trasabilitatea produselor ecologice și pentru a furniza date statistice mult mai cuprinzătoare cu privire la importurile de produse ecologice.

85. În cadrul auditurilor sale în statele membre, Comisia (DG SANTE) impune autorităților competente să efectueze un exercițiu de trasabilitate cu privire la două produse ecologice (selectate de echipa de audit a Comisiei). În cazul ingredientelor care provin din afara UE, exercițiul acoperă doar mișcările survenite după intrarea acestora în UE.

86. Ca parte a auditului său, Curtea a selectat 105 produse și a solicitat autorităților competente din 18 state membre și Comisiei:

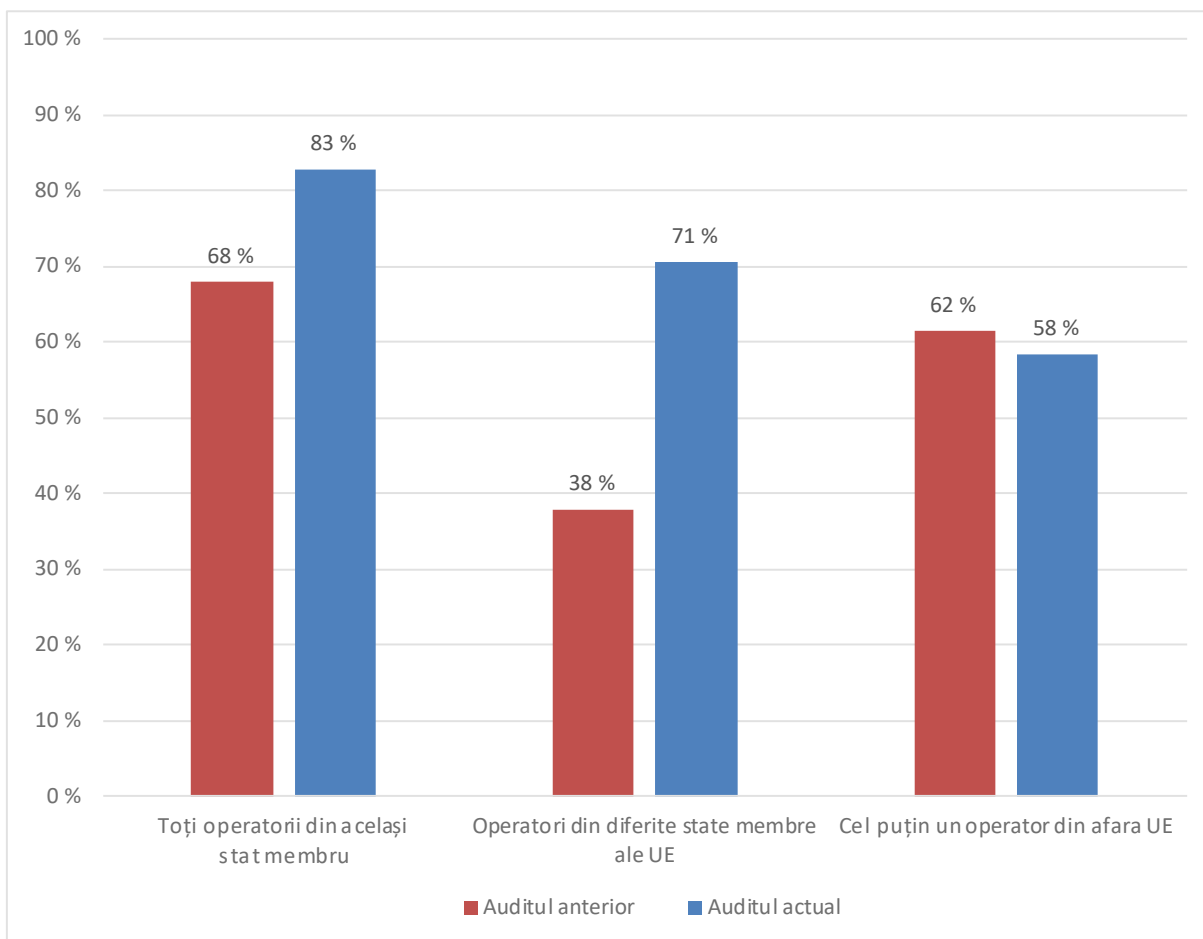
- (i) să urmărească trasabilitatea acestor produse înapoi până la producător (inclusiv dincolo de frontierele UE, dacă este cazul); și
- (ii) să furnizeze, pentru toți operatorii implicați, certificatul ecologic care era valabil la data manipulării/producerii/prelucrării produsului.

87. Rezultatele exercițiului de trasabilitate au fost mai bune decât cele ale exercițiului efectuat de Curte pentru raportul său din 2012 pentru produsele din interiorul UE (a se

⁶⁴ TRACES a fost instituit prin Decizia 2004/292/CE a Comisiei în conformitate cu Directiva 90/425/CEE a Consiliului.

vedea **figura 5**) și stabile pentru produsele importate. Trasabilitatea până la producătorul agricol nu era încă posibilă pentru multe dintre produse.

Figura 5 – Procentul de produse pentru care informațiile de trasabilitate solicitate erau complete



Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

88. Controalele privind trasabilitatea sunt uneori dificile și de lungă durată din diferite motive, cum ar fi:

- (i) complexitatea lanțului de aprovizionare;
- (ii) probleme legate de evaluarea autenticității certificatelor ecologice ca urmare a utilizării unor baze de date diferite din întreaga UE, care nu sunt armonizate în ceea ce privește conținutul acestora și nu sunt practice în cazul în care organismul de control al operatorului nu este cunoscut;

(iii) o lipsă de coordonare între anumite autorități competente în statele membre.

Au fost necesare mai mult de trei luni pentru a stabili trasabilitatea unora dintre produsele incluse în eșantionul Curții. Trasabilitatea lentă are un impact negativ asupra capacității de a acționa în cazul unor neconformități și de a evita ca produsele în cauză să ajungă la consumatori.

Exercițiul de trasabilitate efectuat de Curte a evidențiat probleme legate de etichetare și de certificate

89. Exercițiul de trasabilitate a avut ca rezultat o serie de constatări suplimentare care afectează fiabilitatea sistemului de control, cum ar fi:

- origine greșită a produsului pe eticheta ecologică (a se vedea **caseta 7**);
- raport de inspecție incomplet al organismului de control, care oferă o asigurare limitată cu privire la un număr mare de unități de producție și de prelucrare în diferite țări terțe (a se vedea **caseta 8**).

Caseta 7 – Exemple de origine greșită pe etichetele ecologice

Etichetele ecologice a două produse prezentau informații incorecte cu privire la originea produsului:

- pâinea pita era etichetată în mod greșit ca provenind din „agricultura UE”, deși produsul care constituia ingredientul principal (grâu) provenea din Moldova, din Ucraina și din Kazahstan.
- dulceața de căpșuni era etichetată în mod greșit ca provenind din „agricultura UE/non-UE”, deși ingredientele agricole ale produsului erau toate importate din afara UE (căpșunele din Maroc, iar zahărul din Brazilia).

Caseta 8 – Exemplu de raport de inspecție incomplet care oferă o asigurare limitată cu privire la un număr mare de operatori din diferite țări

Pentru unul dintre produsele care au făcut obiectul exercițiului de trasabilitate, certificatul operatorului principal din Turcia acoperea 10 unități de producție și 15 unități de prelucrare în Turcia, în Etiopia, în Kârgâzstan, în Kazahstan și în Ucraina.

Curtea a solicitat cel mai recent raport de inspecție, care constituia pentru organismul de control temeiul certificării operatorului principal și a tuturor unităților acestuia. Analiza Curții a evidențiat faptul că din acest raport de opt pagini lipseau informații de bază, cum ar fi datele vizitelor la diferitele unități și natura controalelor efective desfășurate în fiecare dintre aceste unități. Prin urmare, Curtea nu a putut obține decât o asigurare limitată cu privire la faptul că toate unitățile de producție și de prelucrare fuseseră verificate în mod corespunzător.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

90. Sistemul de control pentru produsele ecologice este specificat în regulamentele UE. Scopul acestuia este să le ofere consumatorilor încrederea că atunci când cumpără produse ecologice, normele UE – sau norme echivalente – au fost aplicate în fiecare etapă a lanțului de aprovizionare. Acest lucru ar trebui să fie valabil indiferent dacă produsul este obținut în UE sau este importat. Curtea a constatat că sistemul de control se îmbunătățise față de situația existentă la data auditului său anterior și că recomandările sale fuseseră în general puse în aplicare (a se vedea **anexa**), dar că persistau unele provocări.

91. Pentru produsele ecologice obținute în UE – care constituie cea mai mare parte a consumului la nivelul UE – atât Comisia, cât și statele membre au soluționat multe dintre deficiențele identificate în raportul anterior al Curții.

92. După raportul Curții din 2012, Comisia și-a reluat vizitele de audit în statele membre și până în prezent le-a vizitat pe cele mai multe dintre acestea. Curtea a constatat că această activitate și cea de urmărire subsecventă au fost desfășurate în mod corespunzător. Auditurile Comisiei au identificat o serie de deficiențe și au determinat acțiuni de remediere din partea statelor membre. În plus față de auditurile sale, Comisia a luat inițiative în ceea ce privește coordonarea și formarea și se întâlnește frecvent cu statele membre pentru a discuta măsurile luate ca urmare a constatării unor nereguli și a unor acuzații de fraudă (**punctele 31-35**).

93. Autoritățile competente ale statelor membre care au făcut obiectul auditului Curții au luat măsuri pentru a-și îmbunătăți sistemele de control. Cele șase state membre care au făcut obiectul urmăririi subsecvente din partea Curții au remediat majoritatea deficiențelor constatate ultima dată prin modificări ale cadrului juridic, printr-o mai bună coordonare cu organismele de acreditare și prin orientări mai bune pentru supravegherea organismelor de control (**punctul 38**). Cele opt state membre examinate de Curte dispun în prezent de un catalog de neconformități și de măsuri aferente de asigurare a respectării normelor (inclusiv sancțiuni) destinat organismelor de control în vederea aplicării de către acestea (**punctul 44**). Curtea a identificat totuși o serie de deficiențe legate de constatările sale anterioare (**punctele 40 și 41**). Ea a constatat, de asemenea, că recurgerea la măsuri de asigurare

a respectării normelor nu fusese încă armonizată la nivelul întregii UE și că raportarea în statele membre era uneori lentă și incompletă (**punctele 43, 45 și 49**).

Recomandarea 1 – Remedierea deficiențelor rămase în sistemele de control ale statelor membre și în raportare

Comisia ar trebui:

- (a) să urmărească situația acțiunilor întreprinse în legătură cu deficiențele rămase pe care Curtea le-a identificat în sistemele de control ale statelor membre;
- (b) să acționeze pentru o mai bună armonizare a definirii neregulilor și a încălcărilor, precum și a măsurilor aferente de asigurare a respectării normelor, prin discuții cu statele membre și prin adoptarea de acte de punere în aplicare;
- (c) să furnizeze orientări autorităților competente pentru a îmbunătăți raportarea acestora, de exemplu prin eliminarea lacunelor în materie de informații din rapoartele lor anuale.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2020.

94. O parte mai mică din produsele alimentare ecologice consumate în UE provine din importuri. Organismele de control echivalente certifică peste 80 % din produsele ecologice importate în UE. Restul este importat din țări terțe echivalente. Auditurile efectuate de Comisie începând din 2012 au acoperit majoritatea țărilor terțe echivalente (**punctul 62**). De asemenea, Comisia a început să viziteze organisme de control echivalente și a examinat activitățile desfășurate de acestea la fața locului în țări terțe. Până în prezent au fost acoperite sistemele aplicabile pentru aproximativ o treime din importurile certificate de organismele de control echivalente (**punctele 57 și 58**). Supravegherea organismelor de control echivalente este dificilă pentru Comisie, deoarece ea este autoritatea competentă și nu se poate baza pe activitatea desfășurată de o altă autoritate competentă, ca în cazul statelor membre ale UE sau în cel al țărilor terțe echivalente. În cazurile în care Comisia identifică deficiențe, poate fi necesară o perioadă considerabilă pentru ca aceasta să le poată soluționa la nivelul diferitor organisme de control care își desfășoară activitatea în aceeași țară (**punctul 60**).

95. Pe lângă urmărirea situației acțiunilor întreprinse în urma auditurilor sale, Comisia analizează în mod sistematic rapoartele anuale primite de la organismele de control echivalente și de la țările terțe echivalente. Cu toate acestea, Comisia înregistrează adesea întâzieri în efectuarea acestei evaluări (**punctul 69**). Curtea a constatat că Comisia se întemeiază pe rapoartele organismelor de acreditare, dar nu există acorduri de cooperare formale în vigoare care să stabilească condițiile pentru un schimb regulat de informații sau care să permită Comisiei să coordoneze supravegherea cu organismele de acreditare (**punctul 70**). Curtea a constatat că Comisia abia începuse să exploreze, în vederea supravegherii importurilor de produse ecologice, posibilele sinergii cu autoritățile competente ale altor piețe importatoare semnificative (Statele Unite, Canada, Chile, Elveția, Japonia și Coreea de Sud) (**punctul 71**).

96. În ceea ce privește sistemul de control pentru importuri, asigurarea de către Comisie a punerii în aplicare a normelor poate fi un proces dificil și îndelungat, dar au fost introduse norme noi pentru ca acest proces să fie mai rapid și mai eficace. Comisia va fi în măsură să adopte acte de punere în aplicare imediat aplicabile pentru a retrage recunoașterea unui organism de control echivalent într-un timp mai scurt (**punctul 72**). În ceea ce privește țările terțe echivalente, prin analogie cu acordul comercial cu Chile, acordurile comerciale viitoare ar putea include mecanisme de comunicare, de verificare și de soluționare a litigiilor (**punctul 74**).

97. Statele membre sunt de asemenea responsabile pentru efectuarea controalelor cu privire la produsele ecologice importate și, prin supravegherea pe care o exercită asupra organismelor de control, ele verifică dacă procedurile și controalele efectuate de importatori sunt adecvate. Curtea a identificat deficiențe în controalele efectuate cu privire la loturile care intră pe teritoriul acestora și a constatat că, în unele state membre, controalele efectuate de organismele de control cu privire la importatori erau în continuare incomplete (**punctele 75-80**).

Recomandarea 2 – Îmbunătățirea supravegherii importurilor printr-o mai bună cooperare

Comisia ar trebui:

- (a) să își îmbunătățească activitatea de supraveghere a organismelor de control echivalente, inclusiv prin intensificarea cooperării cu organismele de acreditare și cu autoritățile competente ale altor piețe importatoare semnificative;
- (b) să evalueze în mod prompt rapoartele anuale ale organismelor de control echivalente și pe cele ale țărilor terțe echivalente;
- (c) să elaboreze orientări pentru statele membre cu privire la modul de efectuare a verificărilor specifice cu privire la supravegherea importatorilor de către organismele de control și cu privire la produsele ecologice importate.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2020.

98. Curtea a efectuat din nou un exercițiu de trasabilitate pentru a verifica dacă produsele ecologice pot fi urmărite înapoi până la producătorii agricoli și dacă statutul ecologic al produsului poate fi demonstrat cu un certificat în fiecare etapă a lanțului de aprovizionare. Rezultatele arată o îmbunătățire față de situația existentă la data auditului anterior, în special în UE. Trasabilitatea înapoi până la producătorul agricol nu a fost însă posibilă pentru toate produsele (**punctele 86 și 87**). Curtea a constatat că majoritatea organismelor de control din UE au în prezent o bază de date online cu certificate ecologice pentru toți operatorii lor. Aceste baze de date nu sunt însă armonizate în ceea ce privește conținutul lor și nu sunt practice în cazul în care organismul de control al operatorului nu este cunoscut (**punctul 88**). Trasabilitatea produselor importate ar putea beneficia de disponibilitatea unor baze de date online pentru operatorii din afara UE.

Recomandarea 3 – Efectuarea unor controale de trasabilitate mai cuprinzătoare

Comisia ar trebui:

- (a) să efectueze exerciții de trasabilitate care să depășească frontierele UE în cadrul activităților sale de supraveghere a produselor importate și să utilizeze rezultatele obținute în vederea unei mai bune direcționări a auditurilor sau a controalelor *ad hoc* cu privire la organismele de control și a celor efectuate în țările terțe;
- (b) să analizeze, împreună cu autoritățile competente, rezultatele testelor de trasabilitate efectuate de acestea, pentru a identifica deficiențele și eventualele acțiuni corective;
- (c) să îmbunătățească accesul transfrontalier la date privind certificatele ecologice și să solicite organismelor de control din țările terțe să publice online o listă a certificatelor.

Datele-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: (a) și (b) – 2020, (c) – 2024.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera I, condusă de domnul Nikolaos MILIONIS, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 13 februarie 2019.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE

Președinte

**Evaluarea nivelului de punere în aplicare a recomandărilor cuprinse în Raportul special
nr. 9/2012**

| Recomandarea din Raportul special nr. 9/2012 | Evaluarea actuală | Observații |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 Autoritățile competente ar trebui să își consolideze rolul de supraveghere a organismelor de control prin aplicarea unor proceduri corespunzătoare și documentate în ceea ce privește aprobarea și supravegherea organismelor de control, prin promovarea unei armonizări în definirea încălcărilor, a neregulilor și a sancțiunilor aferente și prin promovarea bunelor practici identificate. | Pusă în aplicare în majoritatea privințelor | Îmbunătățire clară, dar persistă deficiențe în statele membre |
| 2 Statele membre ar trebui să se asigure că între organisme de control și agențiile de plăți are loc un flux reciproc direct al tuturor informațiilor relevante cu privire la încălcări și la nereguli; în ceea ce privește Comisia, aceasta ar trebui să specifice forma pe care să o aibă comunicările referitoare la încălcări și la nereguli și momentul în care să aibă loc comunicările respective, să introducă măsuri corespunzătoare prin care să se asigure că statele membre își respectă obligațiile de raportare care le revin, să revizuiască sistemul de informații pus la dispoziție pentru comunicarea încălcărilor și a neregulilor și să aibă în vedere includerea în acesta a comunicărilor care afectează țările terțe. | Pusă în aplicare în majoritatea privințelor Pusă în aplicare în majoritatea privințelor | Îmbunătățire clară, dar persistă deficiențe în statele membre Îmbunătățire clară, dar persistă deficiențe în ceea ce privește obligațiile de raportare |
| 3 Controalele ar trebui consolidate pentru a se asigura faptul că operatorii îndeplinesc cerințele prevăzute de reglementări cu privire la trasabilitate; în acest sens, Comisia ar trebui să clarifice rolurile și responsabilitățile diferiților actori; | Pusă în aplicare în anumite privințe Pusă în aplicare în anumite privințe | Îmbunătățire, dar există încă prea multe produse pentru care trasabilitatea nu este posibilă Parțial îndeplinită (pentru produsele importate din țări terțe) prin intermediul TRACES |
| 4 Comisia ar trebui să își consolideze activitatea de monitorizare a sistemelor de control din statele membre prin efectuarea de vizite de audit și prin colectarea și valorificarea datelor și informațiilor necesare. | Pusă în aplicare în majoritatea privințelor | Culegerea și valorificarea informațiilor în rapoartele anuale trebuie îmbunătățită |
| 5 Comisia ar trebui să asigure o supraveghere adecvată a țărilor incluse în lista celor recunoscute ca fiind echivalente în ceea ce privește producția ecologică și să evalueze în mod prompt cererile primite din partea țărilor terțe care solicită includerea în această listă. | Pusă în aplicare în majoritatea privințelor | Evaluare tardivă a rapoartelor anuale și foarte puține reuniuni anuale |
| 6 Pe perioada cât regimul autorizațiilor de import este încă operațional, statele membre ar trebui să asigure aplicarea corectă a acestuia. Autoritățile competente din statele membre ar trebui să își consolideze controalele pe care le realizează cu privire la organisme de control autorizate să emită certificate de inspecție. | Nu mai prezintă relevanță | |

RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RAPORTUL SPECIAL AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE

„SISTEMUL DE CONTROL PENTRU PRODUSELE ECOLOGICE S-A ÎMBUNĂȚĂȚIT, DAR PERSISTĂ UNELE PROVOCĂRI”

SINTEZĂ

II. În ceea ce privește recomandările formulate de CCE în Raportul special nr. 9/2012, Comisia consideră că acestea au fost puse în aplicare. În special, au fost luate măsuri fiind îmbunătățit cadrul juridic și reamintindu-li-se statelor membre obligațiile legale care le revin. În plus, Comisia a instituit certificatul electronic de inspecție în cadrul sistemului TRACES, care a îmbunătățit substanțial trasabilitatea produselor importate din țări terțe.

VII. Comisia acceptă aceste recomandări.

INTRODUCERE

14. Comisia utilizează diferite mijloace de supraveghere a activităților organismelor de control echivalente din țările terțe. În plus, Comisia solicită ad-hoc informații, de exemplu pentru a demonstra trasabilitatea unui transport sau a unui produs.

OBSERVAȚII

41.

Punctul al doilea: În ceea ce privește dovezile referitoare la abordarea bazată pe riscuri, organismele de control ar trebui să aplice eșantionarea în funcție de riscuri, dar, în cazurile în care se suspectează utilizarea unui produs neautorizat, trebuie să se efectueze eșantionarea și analiza de laborator, în plus față de eșantionarea în funcție de riscuri.

43. Comisia a lansat exercițiul de armonizare privind catalogul național de măsuri la reuniunea din 6 iunie 2018 a Comitetului pentru producția ecologică.

Cadrul constă în următoarele etape:

- (i) se selectează o serie de neconformități care apar cel mai frecvent/care sunt cele mai grave;
- (ii) se întocmește un formular cu cinci coloane (și anume, referința juridică, clasificarea neconformității, tipul măsurii, procesul administrativ și monitorizarea);
- (iii) se solicită statelor membre să completeze formularul pe baza catalogului lor național curent de măsuri;
- (iv) se analizează concluziile stabilite pe baza formularului cu privire la variații;
- (v) se elaborează orientări privind modul de creare a catalogului național de măsuri.

Caseta 1 – Comunicarea este uneori lentă și incompletă

În ceea ce privește comunicarea prin intermediul OFIS: Comisia a identificat problema efectuării în timp util a notificărilor OFIS și a invitat statele membre să ia măsuri în această privință. În plus, în cursul auditurilor efectuate în statele membre, Comisia verifică pe un eșantion aleatoriu de dosare de neconformitate:

- (i) dacă organismul de control raportează neconformitățile autorității competente în timp util și
- (ii) dacă autoritatea competentă face notificarea în OFIS.

În cazul unor deficiențe, adresează recomandări statelor membre care trebuie să ia măsuri.

În ceea ce privește „Raportul anual către Comisie”: Comisia a întreprins o serie de inițiative pentru a obține îmbunătățiri atât în ceea ce privește prezentarea în timp util a rapoartelor anuale, cât și în ceea ce privește conținutul acestora. Comisia a discutat această chestiune cu statele membre în cadrul Comitetului pentru producția ecologică și a trimis scrisori de atenționare cu privire la transmiterea cu întârziere a rapoartelor anuale. Aceasta a revizuit „lista de verificare a evaluării raportului anual” pentru a clarifica și a îmbunătăți raportarea efectuată de statele membre, pentru a ajuta statele membre să își pregătească rapoartele anuale și pentru a se asigura că rapoartele conțin datele necesare și relevante privind produsele ecologice.

Comisia preconizează că această problemă va fi soluționată prin adoptarea unui act de punere în aplicare în temeiul articolului 25 litera (a) din Regulamentul (UE) 2017/625 privind controlul oficial.

Caseta 2 – Frecvența redusă a auditurilor Comisiei

În 2019, Comisia va audita un alt organism de control care își desfășoară activitatea în Republica Dominicană, având în vedere tocmai faptul că această țară este unul dintre cei mai mari exportatori de produse ecologice către UE.

59. Pe baza recomandărilor de securitate, vizitele planificate ale Comisiei în anumite țări au trebuit să fie anulate sau amânate. În astfel de cazuri, Comisia are și alte mijloace de supraveghere pentru a se asigura cu privire la nivelul de performanță al organismelor de control, de exemplu: prin efectuarea de verificări ale dosarelor la sediul organismului de control, prin verificarea controalelor efectuate de inspectorii organismelor de control în altă țară, prin urmărirea directă a neregulilor împreună cu organisme de control și prin raportarea anuală.

Caseta 3 – Dificultăți întâmpinate în soluționarea deficiențelor sistemice prin intermediul auditurilor efectuate la organismul de control

Comisia a convenit, împreună cu statele membre, să instituie noi „Orientări privind controalele oficiale suplimentare asupra produselor ecologice originare din China”. Acest document este utilizat începând cu 1 ianuarie 2019 și le impune statelor membre să efectueze, pentru o serie de produse bine definite, controale și verificări în toate transporturile provenind din China.

Statele membre și Comisia au considerat că aceste orientări sunt indispensabile, având în vedere numărul tot mai mare de nereguli notificate în OFIS pentru anumite tipuri de produse importate din China.

61. În conformitate cu noul regulament privind producția ecologică, standardele ecologice și sistemele de control ale organismelor de control vor trebui să respecte normele UE. După cum a subliniat CCE, acest lucru va duce la economii de timp, deoarece nu va mai fi nevoie să se evalueze standardele. Cu toate acestea, toate celelalte părți ale evaluării și monitorizarea și supravegherea rămân neschimbate.

67. Comisia monitorizează în permanență notificările OFIS și contactează autoritățile de control ale țărilor terțe echivalente în cazul în care se înregistrează întârzieri repetate în ceea ce privește răspunsurile sau în legătură cu aspecte specifice.

În plus, în cadrul Comitetului pentru producția ecologică, Comisia prezintă și discută în mod regulat cazuri de notificări cu statele membre.

70. Comisia consideră că supravegherea organismelor de acreditare constituie un aspect esențial al sistemului de control.

Trebuie remarcat faptul că în regulamentul privind producția ecologică nu există nicio dispoziție juridică ce stabilește cadrul relațiilor dintre Comisie și organisme de acreditare, care funcționează în temeiul unui contract privat cu organisme de control.

Cu toate acestea, există o cooperare activă între Comisie și organismele de acreditare (de exemplu, ateliere specifice și reuniuni ad-hoc), iar organismele de acreditare sunt, de asemenea, informate prin transmiterea copiei mesajelor dintre Comisie și organismele de control relevante.

Scopul principal al reuniunilor este de a face cunoscute organismelor de acreditare provocările cu care se confruntă Comisia în ceea ce privește supravegherea organismelor de control recunoscute pentru echivalența și certificarea produselor ecologice din țări terțe și de a obține opiniile acestora cu privire la dificultățile operaționale legate de punerea în aplicare a regulamentului privind producția ecologică.

72. Obiectivele Comisiei vizează, și vor continua să facă acest lucru, reducerea la minimum a întârzierilor înregistrate în ceea ce privește timpul scurs între adoptarea deciziei de suspendare sau de retragere din anexa IV relevantă din Regulamentul (CE) nr. 1235/2008 și intrarea sa efectivă în vigoare.

77. Comisia a inclus în lista de verificare revizuită pentru evaluarea rapoartelor anuale un domeniu pentru controalele suplimentare la import și va monitoriza calitatea și acuratețea datelor primite cu privire la acest subiect.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Recomandarea 1 – Soluționarea deficiențelor rămase identificate în sistemele de control ale statelor membre și în ceea ce privește raportarea

(a) Comisia acceptă recomandarea.

Comisia a instituit proceduri sistematice pentru monitorizarea recomandărilor de audit rezultate în urma auditurilor efectuate de Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară. Ca răspuns la recomandările auditului, statelor membre li se solicită să furnizeze planuri de acțiune care să abordeze deficiențele din sistemul național de control relevant și să furnizeze dovezi că acestea sunt puse în aplicare. Deficiențele rămase, identificate de Curtea de Conturi Europeană, vor fi luate în considerare în cadrul acestui exercițiu sau vor fi tratate în cadrul unor acțiuni specifice (discuții bilaterale și cursuri de formare).

(b) Comisia acceptă recomandarea.

Comisia va continua discuția deja începută cu statele membre cu privire la continuarea armonizării măsurilor și va formula orientări privind elaborarea cataloagelor naționale de măsuri, pentru discutarea și aprobarea acestora.

Noul regulament privind producția ecologică, care va intra în vigoare în 2021, prevede adoptarea unui act de punere în aplicare care să stabilească proceduri uniforme pentru cazurile în care autoritățile competente trebuie să ia măsuri în ceea ce privește cazurile de neconformitate suspectate sau constatate. Regulamentul de punere în aplicare nu va intra în vigoare înainte de 2021.

(c) Comisia acceptă recomandarea.

Comisia va pregăti conținutul specific al capitolului referitor la producția ecologică din rapoartele anuale, în cadrul discuțiilor cu privire la articolul 25 litera (a) din Regulamentul (UE) 2017/625 privind controlul oficial.

Se poate obține o îmbunătățire substanțială prin utilizarea unui formular clar și comun, iar schimbul de bune practici poate fi un instrument pentru obținerea acesteia.

95. Comisia consideră că supravegherea organismelor de acreditare constituie un aspect fundamental al sistemului de control.

Trebuie remarcat faptul că în regulamentul privind producția ecologică nu există nicio dispoziție juridică ce stabilește cadrul relațiilor dintre Comisie și organismele de acreditare, care funcționează în temeiul unui contract privat cu organismele de control.

Cu toate acestea, a fost instituită o cooperare activă între Comisie și organismele de acreditare (de exemplu, ateliere specifice, informarea organismelor de acreditare prin transmiterea unei copii a mesajelor dintre Comisie și organismele de control relevante, și reuniuni ad-hoc).

Recomandarea 2 – Îmbunătățirea supravegherii importurilor printr-o mai bună cooperare

(a) Comisia acceptă recomandarea.

Pe lângă reuniunile sale anuale cu organismele de acreditare, Comisia intenționează:

- să evalueze căile legale de consolidare a cooperării cu organismele de acreditare.
- să încurajeze cooperarea în contextul discuțiilor multilaterale în vederea explorării sinergiilor pentru a face față riscurilor și provocărilor comune.

(b) Comisia acceptă recomandarea.

(c) Comisia acceptă recomandarea.

Comisia intenționează să clarifice dispozițiile legale pentru controlul produselor importate, în special în contextul noului regulament privind producția ecologică, și să continue să elaboreze documente de orientare privind importurile de produse ecologice în UE din țări terțe selectate. Acest lucru va armoniza abordarea în rândul statelor membre. Regulamentul de punere în aplicare nu va intra în vigoare înainte de 2021.

Recomandarea 3 – Efectuarea unor controale de trasabilitate mai cuprinzătoare

(a) Comisia acceptă recomandarea.

Pe lângă exercițiile ad-hoc de trasabilitate în curs pentru transporturile suspecte, Comisia intenționează să efectueze în fiecare an o serie de exerciții de trasabilitate.

(b) Comisia acceptă recomandarea.

Comisia intenționează să invite statele membre să prezinte delegaților Comitetului pentru producția ecologică rezultatele controalelor lor de trasabilitate, precum și analiza problemelor întâmpinate și măsurile de asigurare a punerii în aplicare.

(c) Comisia acceptă recomandarea.

Comisia intenționează să dezvolte o abordare în vederea unei certificări electronice pentru piața internă, care să fie integrată în viitorul sistem de gestionare a informațiilor pentru controlul oficial, pentru a se îmbunătăți în primul rând accesibilitatea transfrontalieră la datele privind certificatele ecologice.

Ulterior, Comisia va lua măsurile necesare pentru a extinde un astfel de sistem la țările terțe, în special în vederea respectării normelor UE care vor fi obligatorii până în 2024.

ECHIPA CURȚII

Rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene prezintă rezultatele auditurilor sale cu privire la politicile și programele UE sau la diverse aspecte legate de gestiune aferente unor domenii specifice ale bugetului UE. Curtea selectează și concepe aceste sarcini de audit astfel încât impactul lor să fie maxim, luând în considerare riscurile existente la adresa performanței sau a conformității, nivelul de venituri sau de cheltuieli implicat, schimbările preconizate și interesul existent în mediul politic și în rândul publicului larg.

Acest raport a fost adoptat de Camera de audit I, condusă de domnul Nikolaos Milionis, membru al Curții de Conturi Europene, cameră specializată pe domeniile aferente utilizării sustenabile a resurselor naturale. Auditul a fost condus de domnul Nikolaos Milionis, membru al Curții de Conturi Europene, beneficiind de sprijinul unei echipe formate din: Ioulia Papatheodorou, fostă șefă de cabinet, Kristian Sniter, actualul șef de cabinet, și Matteo Tartaggia, atașat în cadrul cabinetului; Michael Bain, manager principal; Els Brems, coordonator; Blanka Happach, Greta Kapustaite și Radostina Simeonova, auditoare. Asistența lingvistică a fost asigurată de Miroslava Chakalova-Siddy, de Marek Riha și de Fiona Urquhart.



De la stânga la dreapta: Michael Bain, Blanka Happach, Nikolaos Milionis, Matteo Tartaggia, Greta Kapustaite, Kristian Sniter.

| Etapă | Data |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Adoptarea planului de audit / Demararea auditului | 29.11.2017 |
| Trimiterea oficială către Comisie (sau către o altă entitate auditată) a proiectului de raport | 3.1.2019 |
| Adoptarea raportului final după procedura contradictorie | 13.2.2019 |
| Primirea răspunsurilor Comisiei (sau ale altei entități auditate) în toate versiunile lingvistice | 8.3.2019 |

PDF ISBN 978-92-847-1758-3

doi:10.2865/6644

QJ-AB-19-002-RO-N

HTML ISBN 978-92-847-1729-3

doi:10.2865/353882

QJ-AB-19-002-RO-Q

Începând din 1991, UE dispune de un sistem de control care reglementează producția, prelucrarea, distribuția și importul de produse ecologice. Scopul acestuia este să le ofere consumatorilor încrederea că normele privind producția ecologică sunt aplicate în fiecare etapă a lanțului de aprovizionare. Sectorul producției ecologice din UE s-a dezvoltat rapid în ultimii ani. Urmărind punerea în aplicare a recomandărilor formulate în Raportul său special nr.9/2012, publicat în iunie 2012, Curtea a constatat că sistemul de control se îmbunătățise. Recomandările Curții fuseseră în general implementate, dar rămâneau unele provocări. Curtea formulează recomandări privind remedierea deficiențelor rămase, identificate în statele membre pentru produsele care provin din UE, privind îmbunătățirea supravegherii, printr-o mai bună cooperare, a produselor ecologice importate și privind efectuarea unor controale de trasabilitate mai cuprinzătoare.



CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ



Oficiul pentru Publicații

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/Pages/ContactForm.aspx
Website: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

© Uniunea Europeană, 2019.

Pentru utilizarea sau reproducerea în orice fel a unor fotografii sau a altor materiale pentru care Uniunea Europeană nu deține drepturile de autor, trebuie să se solicite acordul direct de la deținătorii drepturilor de autor.